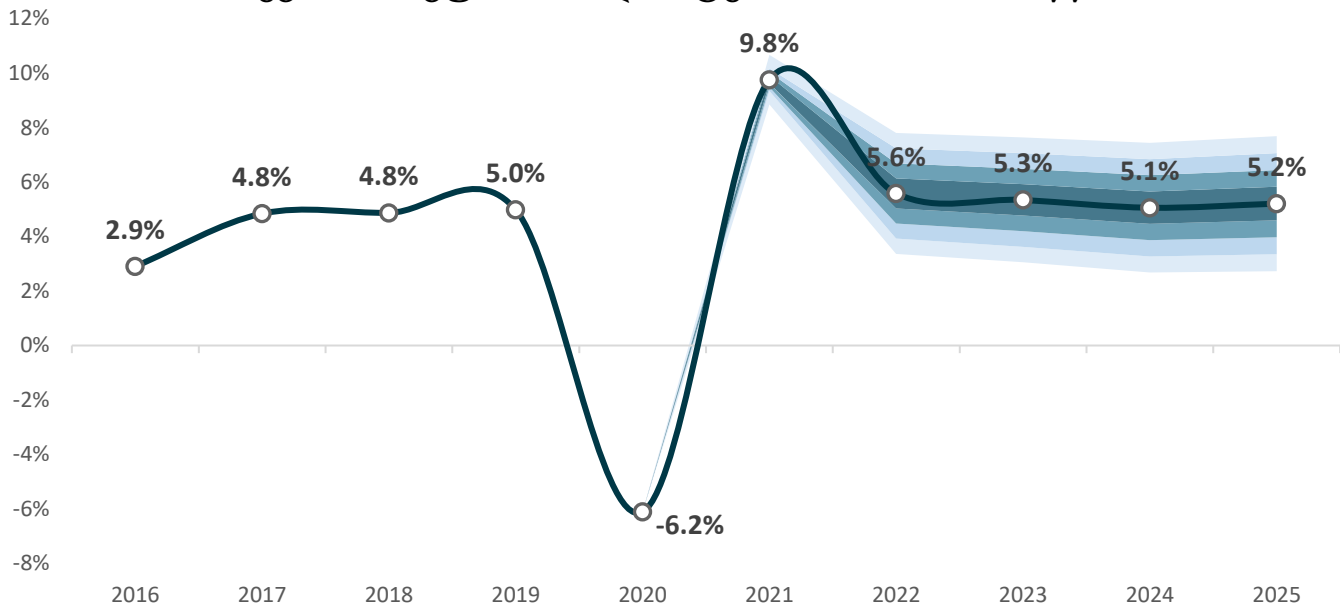

მაკროეკონომიკური პროგნოზები

ეკონომიკური ზრდის ტემპი 2022 – 2025 წწ

წვლილი 2022 წლის ეკონომიკურ ზრდაში:

რეალური მოხმარება (↑) : +3.1%

წმინდა ექსპორტი (↑) : +0.3 %

რეალური ინვესტიციები (↑) : +2.2%

საქართველოს პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი

მაკროეკონომიკური ანალიზისა და საგადასახადო პოლიტიკის განყოფილება

საქართველოს პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი
მაკროეკონომიკური ანალიზისა და საგადასახადო პოლიტიკის განყოფილება

მაკროეკონომიკური პროგნოზები

ოქტომბერი, 2021 წელი

ანგარიშის შესახებ: პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის მანდატის შესაბამისად, დამოუკიდებელი მაკროეკონომიკური პროგნოზები მიზნად ისახავს წარმოადგინოს ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორების მთავრობის მიერ წარმოდგენილი პროგნოზების ალტერნატიული საპროგნოზო მარგენებლები.

შენიშვნა: პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის მიერ წარმოდგენილი მაკროეკონომიკური პროგნოზები განახლდება საბიუჯეტო პროცესის და საბიუჯეტო ოფისის ანგარიშგების კალენდრის შესაბამისად.

ელ-ფოსტა:

pbo@parliament.ge; nsuarishvili@parliament.ge;
atsotsolashvili@parliament.ge

შინაარსი

1.პროგნოზირების მოდელის შესახებ	4
საბაზისო სცენარი	5
2.რეალური სექტორი.....	5
3.ფისკალური სექტორი.....	11
4.საგარეო სექტორი	16
5.მონეტარული სექტორი.....	18
6.მაკროეკონომიკური სცენარები	20
6.1 ძირითადი დაშვებები.....	21
6.2 ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები.....	23
დანართი 1: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2021-2025 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი).....	28
დანართი 2: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2021-2025 წლებისთვის (ოპტიმისტური სცენარი).....	30
დანართი 3: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2021-2025 წლებისთვის (პესიმისტური სცენარი).....	33
დანართი 4: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2021 წლისთვის (საბაზისო სცენარი).....	36
დანართი 5: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2022-2023 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)	37
დანართი 6: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2024-2025 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)	38
დანართი 7: ოპტიმისტური პროგნოზების შედარება, 2021-2025 წლებისთვის.....	39
დანართი 8: პესიმისტური პროგნოზების შედარება, 2021-2025 წლებისთვის.....	40

1. პროგნოზირების მოდელის შესახებ

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის მიერ შემუშავებული მაკროეკონომიკური პროგნოზირების მოდელი (PBOMFM) არის თავსებადი საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (IMF) ფინანსური პროგრამირებისა და პოლიტიკის მოდელის სტრუქტურასთან, რომელიც ეკონომიკური თეორიებიდან გამომდინარე ერთმანეთთან აკავშირებს ოთხ ძირითად სექტორს:

- რეალური სექტორი
- ფისკალური სექტორი¹
- საგარეო სექტორი
- მონეტარული სექტორი

საბიუჯეტო ოფისის მაკროეკონომიკურ მოდელში აღნიშნულ სექტორებს შორის კავშირები წარმოდგენილია განტოლებების სახით, რომელიც იყოფა სამ ძირითად ჯგუფად:

1. **სააღრისხვო იგივეობა:** მოიცავს ისეთ განტოლებებს, რომლებიც ასახავს სახელმწიფო ანგარიშსწორების იგივეობებს. მაგალითად, მთლიანი შიდა პროდუქტი უტოლდება მოხმარების, ინვესტიციების, სახელმწიფო დანახარჯებისა და წმინდა ექსპორტის ჯამს.

2. **ეკონომეტრიკული განტოლებები:** ასახავს კავშირებს ცვლადებს შორის, რომელიც ეყრდნობა ეკონომიკურ მოდელებს. მაგალითად, სამომხმარებლო ხარჯების განტოლება ეყრდნობა დაშვებას, რომ რეალურ მშპ-სა და სესხების რეალურ საბაზრო საპროცენტო განაკვეთს გავლენა აქვს სამომხმარებლო ხარჯების მოცულობაზე. ამასთან აღსანიშნავია, რომ ეკონომიკური განტოლებების შესადგენად გამოყენებულია ისეთი ეკონომიკური მოდელები, როგორებიცაა: ავტორეგრესიული მცოცავი საშუალოს მოდელი, ვექტორული ავტორეგრესია, შებლდული ვექტორული შეცდომის შესწორების მოდელი, უმცირეს კვადრატთა მეთოდის შეცდომის შესწორების მოდელი, ბაიესიანური ვექტორული ავტორეგრესიის მოდელი. ამასთანავე, მაკროეკონომიკური პროგნოზირების მოდელში დაშვებები გაკეთებულია 51 მაკრო-ფისკალურ ცვლადზე, საიდანაც 16 ეგზოგენური დაშვებაა, 31 წარმოდგენს მაკრო-ეკონომეტრიკული მოდელებიდან მიღებულ შეფასებებს (25 - მოდელიდან მიღებული შედეგებია, ხოლო 6 - მათზე დაფუძნებული გაანგარიშებები) და 4 ცვლადის დაშვება გაკეთებულია ექსპერტული შეფასების საშუალებით.

3. **ტექნიკური განტოლებები:** მოიცავს კავშირებს ცვლადებს შორის, რომელიც ეყრდნობა ისტორიული მონაცემებიდან და სტილიზირებული ფაქტებიდან გაკეთებულ დაშვებებს. მაგალითად, მომსახურების ექსპორტის პროგნოზული მონაცემი ეყრდნობა დაშვებას, რომ მომსახურების ექსპორტის წილი მთლიანი ექსპორტის მოცულობაში უტოლდება ბოლო სამი წლის წილის საშუალოს.

მაკროეკონომიკური პროგნოზირების მოდელი ეყრდნობა 1996Q1-2021Q2 წლების კვარტალურ მონაცემებს. მონაცემთა ბაზა შედგენილია შემდეგი ორგანიზაციების მიერ წარმოდგენილი მონაცემებით:

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური - რეალური სექტორის ცვლადები;

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო - ფისკალური სექტორის ცვლადები;

საქართველოს ეროვნული ბანკი - საგარეო სექტორისა და მონეტარული სექტორის ცვლადები.

¹ მოდელში ნაერთი ბიუჯეტის ხარჯვითი ნაწილი აღებულია მთავრობის საშუალოვადიანი პროგნოზებიდან, როგორც ეგზოგენური ცვლადი.

2. რეალური სექტორი

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წელს საქართველოს ეკონომიკა 5.6%-ით გაიზრდება. მშპ-ის რეალური ზრდის პროგნოზი 2022 წლისთვის (5.6%) 0.4 პროცენტული პუნქტით (პპ) ჩამორჩება ეკონომიკური ზრდის მთავრობის პროგნოზს² (6.0%) და განსხვავდება (0.1 პპ-ით აღემატება) საბიუჯეტო ოფისის მიერ 2021 წლის ივლისში გამოქვეყნებული საპროგნოზო მარკვენებლისაგან³. როგორც ცნობილია, მსოფლიოში მიმდინარე კორონა ვირუსით (Covid-19) გამოწვეულმა უარყოფითმა შედეგებმა თითქმის ყველა ქვეყანაზე, მათ შორის საქართველოზეც მოახდინა გავლენა, შესაბამისად, ეკონომიკური ზრდის მნიშვნელოვანი კლება დაფიქსირდა 2020 წელს (-6.2%). თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ ეკონომიკის მნიშვნელოვანი ზრდა დაფიქსირდა 2021 წლის II კვარტლიდან, რაც ძირითადად განპირობებულია 2020 წლის COVID 19-ის პანდემიით გამოწვეული მაღალი კლების გამო არსებული ე.წ. საბაზისო ეფექტით და შეზღუდვების შემსუბუქება/გაუქმების ფონზე, როგორც მოთხოვნის, ისე მიწოდების ზრდით, რაც ასევე, გავლენას ახდენს 2022 წლის საპროგნოზო მარკვენებელზე. ვაქცინაციის პროცესის და სხვადასხვა ტიპის შეზღუდვების შერბილების/გაუქმების პარალელურად, ასევე მნიშვნელოვანია საგარეო ვაჭრობის ტემპის გამოცოცხლებაც. ივლისის პროგნოზთან შედარებით, აღნიშნული პროგნოზი მიმდინარე პერიოდისთვის ხელმისაწვდომ დამატებით ინფორმაციასაც ითვალისწინებს. ეკონომიკური ზრდის მარკვენებლის გაუმჯობესება განაპირობა მოსალოდნელზე მნიშვნელოვნად უკეთესი განვითარების ტენდენციის არსებობამ მიმდინარე პერიოდისთვის. 2021 წლის მეორე კვარტალში და შემდგომ პერიოდში დაფიქსირებული მაღალი ეკონომიკური ზრდა, ასევე საგარეო ვაჭრობის მარკვენებლები მიუთითებს ეკონომიკური საქმიანობის თანდათანობით აღდგენაზე. 2022 წლის შეფასებისას, პროგნოზირებისათვის ფუნდამენტური ეკონომიკური მოვლენების ანალიზთან ერთად, კვლავ აუცილებელია პანდემიასთან დაკავშირებული გარკვეული დაშვებების არსებობა, რომელთა ცვლილებამაც შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს პროგნოზის სიზუსტეზე. საბიუჯეტო ოფისის აღნიშნული პროგნოზი ემყარება დაშვებას, რომ საქართველოში ეპიდემიოლოგიური ვითარება გაუმჯობესდება, ვაქცინაცია ვირუსის გავრცელების ტემპს შეამცირებს, აღარ მოხდება ქვეყანაში შეზღუდვების დაწესება და ჩაკეტვა, რაც ხელს შეუწყობს საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ნაწილობრივ აღდგენას. დაშვებისას ასევე მხედველობაშია მიღებული, როგორც ქვეყნის შიდა ეკონომიკური აქტივობა, ასევე - საქართველოს მთავარი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნების⁴ ეკონომიკური ზრდის წინასწარი შეფასებები და პროგნოზი⁵. კერძოდ:

- მოსალოდნელია, რომ პანდემიასთან ადაპტირების პარალელურად, 2022 წლისათვის მნიშვნელოვნად გამოცოცხლდება ტურისტული სექტორიც 2021 წელთან შედარებით, გაიზრდება როგორც მომსახურების ექსპორტი, ისე იმპორტი.
- ინფლაციის ტემპის გაზრდის საპასუხოდ ეროვნულმა ბანკმა 2021 წლის აგვისტოდან გაზარდა მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი, რომელმაც აგვისტოს დასაწყისიდან 10%

² მთავრობის პროგნოზი გულისხმობს „საქართველოს 2022 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე თანდართულ 2022-2025წწ. ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტით წარმოდგენილ საპროგნოზო მარკვენებლებს, რომელიც საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის შესაბამისად 2021 წლის 1 ოქტომბერს წარედგინა საქართველოს პარლამენტს.

³ <http://pbo.parliament.ge/media/k2/attachments/Macroeconomic Forecasts July 2021.pdf>

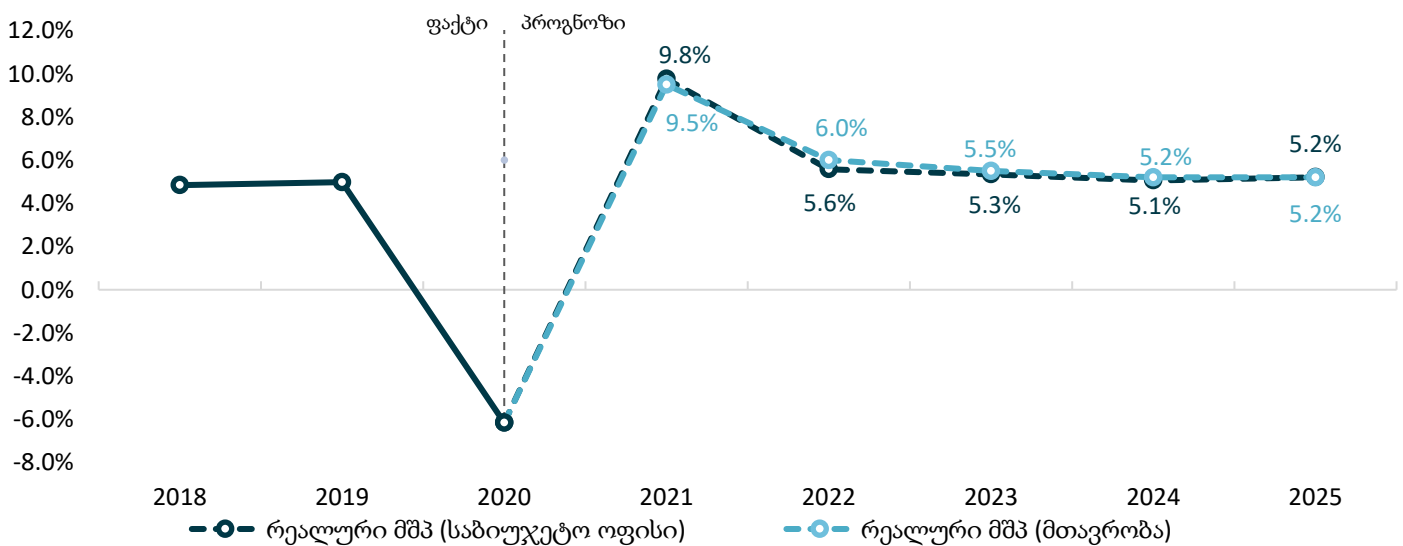
⁴ ევროკავშირი, რუსეთი, თურქეთი, აზერბაიჯანი, სომხეთი, ჩინეთი, უკრაინა და აშშ.

⁵ წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდის „მსოფლიო ეკონომიკური მიმოხილვა“ ოქტომბერი 2021“ (WEO October 2021) <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/10/12/world-economic-outlook-october-2021>

შეადგინა. აღნიშნული განაკვეთი საქართველოს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტის 2021 წლის 15 სექტემბრის გადაწყვეტილებით⁶ უცვლელი დარჩა. საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წლის პირველ ნახევარში ინფლაციას კლების ტემპი ექნება, ხოლო მეორე ნახევრიდან მიზნობრივ მაჩვენებელს (3%) მიუახლოვდება, რასაც ამავე პერიოდიდან პოლიტიკის განაკვეთის შემცირება შეიძლება მოჰყვეს. აღსანიშნავია ისიც, რომ 2021-2022 წლებში საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზი ინფლაციის მაჩვენებელთან დაკავშირებით არის უფრო მაღალი მიმდინარე წლის ივლისის თვეში გაკეთებულ პროგნოზთან შედარებით, რაც განპირობებულია 2021 წლის მეორე კვარტალსა და მომდევნო თვეებში დაფიქსირებული ინფლაციის მაღალ ზრდის ტემპებით.

საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, საშუალოვადიან პერიოდში (2022-2025 წლებისთვის) ეკონომიკური ზრდის საშუალო წლიური ტემპი 5.3%-ს შეადგენს, რაც 0.1 პპ-ით ჩამორჩება ოფისის მიერ 2021 წლის ივლისში შეფასებულ ანალოგიურ მაჩვენებელს (5.4%). აღნიშნული ძირითადად განპირობებულია იმით, რომ 2021 წლის მაღალი ზრდის კვალობაზე, უმნიშვნელოდ შეიცვალა 2022-2025 წლების ეკონომიკური ზრდის პროგნოზები სხვადასხვა მიმართულებით. 2022 წელს ეკონომიკური აქტივობის ზრდაში ყველაზე დიდ წვლილს რეალური მოხმარება შეიტანს, ხოლო, გაზრდილი საგარეო სავაჭრო აქტივობის პარალელურად სავაჭრო ბალანსის წვლილი მშპ-ის ზრდაში +0.3 პპ იქნება. აღსანიშნავია, რომ საშუალოვადიან პერიოდში ეკონომიკურ ზრდაში წარმმართველ როლს კვლავ შიდა მოხმარება და ინვესტიციები ასრულებს.

რაც შეეხება მთავრობის საპროგნოზო მაჩვენებელს ანალოგიური პერიოდისათვის, 2022-2025 წლებში საშუალო ეკონომიკური ზრდის სამთავრობო პროგნოზი 5.5%-ს უტოლდება, რაც 0.25 პპ-ით ჩამორჩება მათ 2021 წლის ივლისის ანალოგიური მაჩვენებლის პროგნოზს (5.7%). აღსანიშნავია, რომ საბიუჯეტო ოფისის ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი საშუალოვადიანი პერიოდისათვის ითვალისწინებს მთავრობის საშუალოვადიან პერიოდში არაფინანსური აქტივების (ე.წ. კაპიტალური ხარჯები) საპროგნოზო/დაგეგმილ ზრდას, რომლის ფაქტობრივმა დინამიკამ, შესაძლოა, შესაბამისი გავლენა მოახდინოს ოფისის საპროგნოზო მაჩვენებლების ფაქტობრივ რეალიზებაზე.

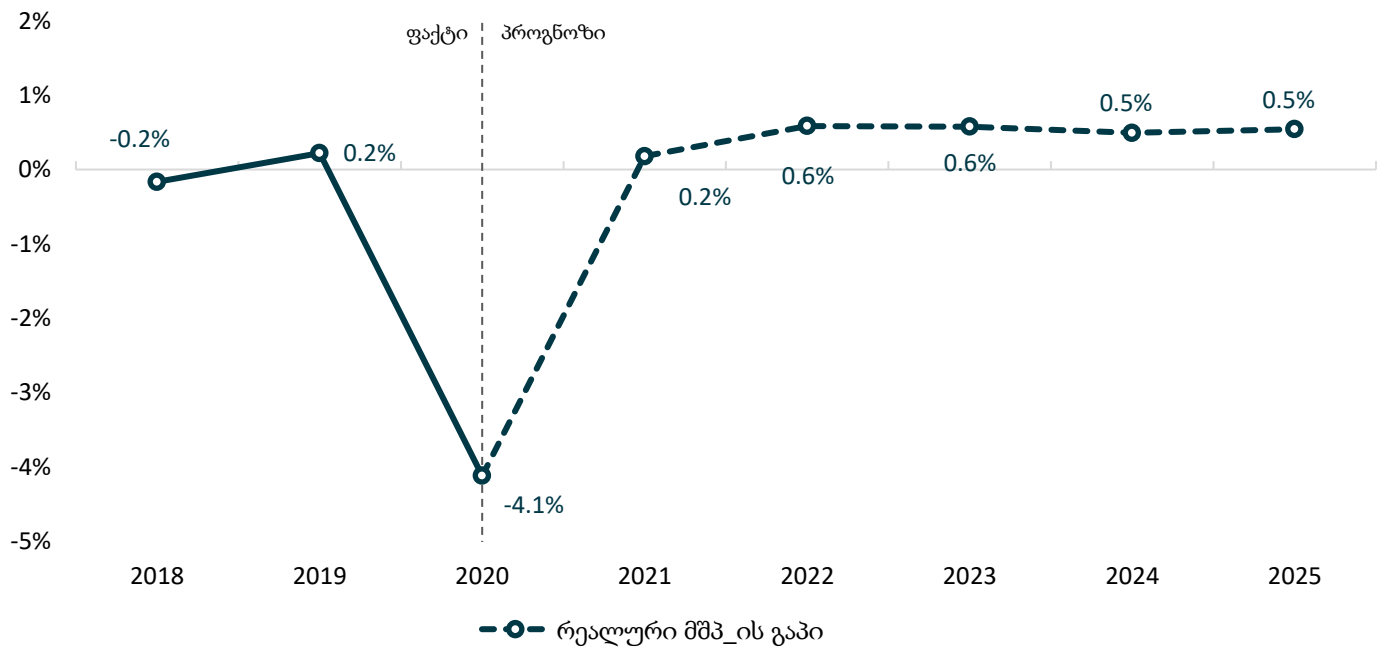

დიაგრამა 1: რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი.

⁶ <https://nbg.gov.ge/monetary-policy/committee-decisions>

საინტერესოა მთლიანი ფაქტორული პროდუქტიულობის დინამიკის კავშირი ეკონომიკურ აქტივობასთან, რომლის შესაფასებლადაც მნიშვნელოვანია გავანალიზოთ, რამდენად შეესაბამება მიმდინარე ეკონომიკური ზრდა იმ პოტენციალს, რომელიც ქვეყანას თავისი რესურსების ოპტიმალური ათვისებისა და გამოყენების პირობებში ექნებოდა. ყველაზე მართებულია, გაანგარიშდეს ე.წ. პოტენციური მშპ და შედარდეს ფაქტობრივ მდგომარეობას. ეს სხვაობა რეალურ და პოტენციურ მშპ-ს შორის იქნება ე.წ. მშპ-ის გაპი⁷.

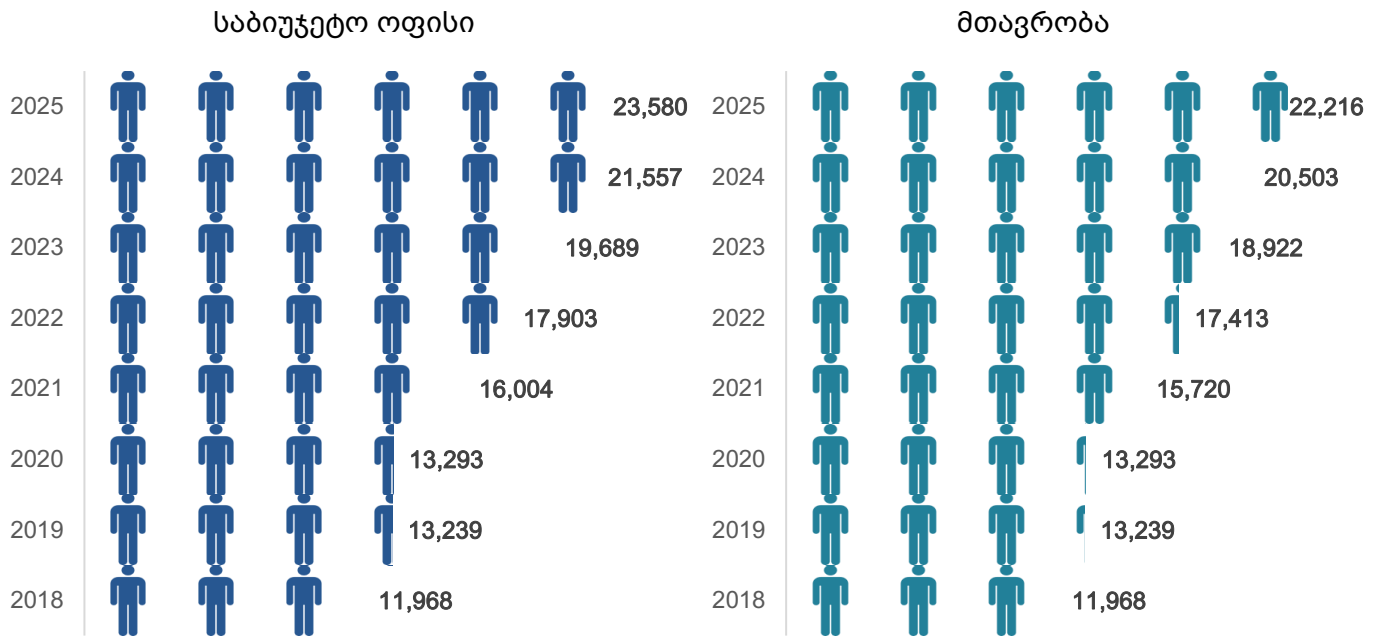
საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2021 წლიდან მშპ-ს გაპი დადებითი იქნება და გაუმჯობესებული ეკონომიკური ზრდის ფონზე ადგილი ექნება პოტენციური დონისაგან უმნიშვნელო დადებით გადახრას (საშუალოდ 0.5%).

დიაგრამა 2: რეალური მშპ-ის გაპი.

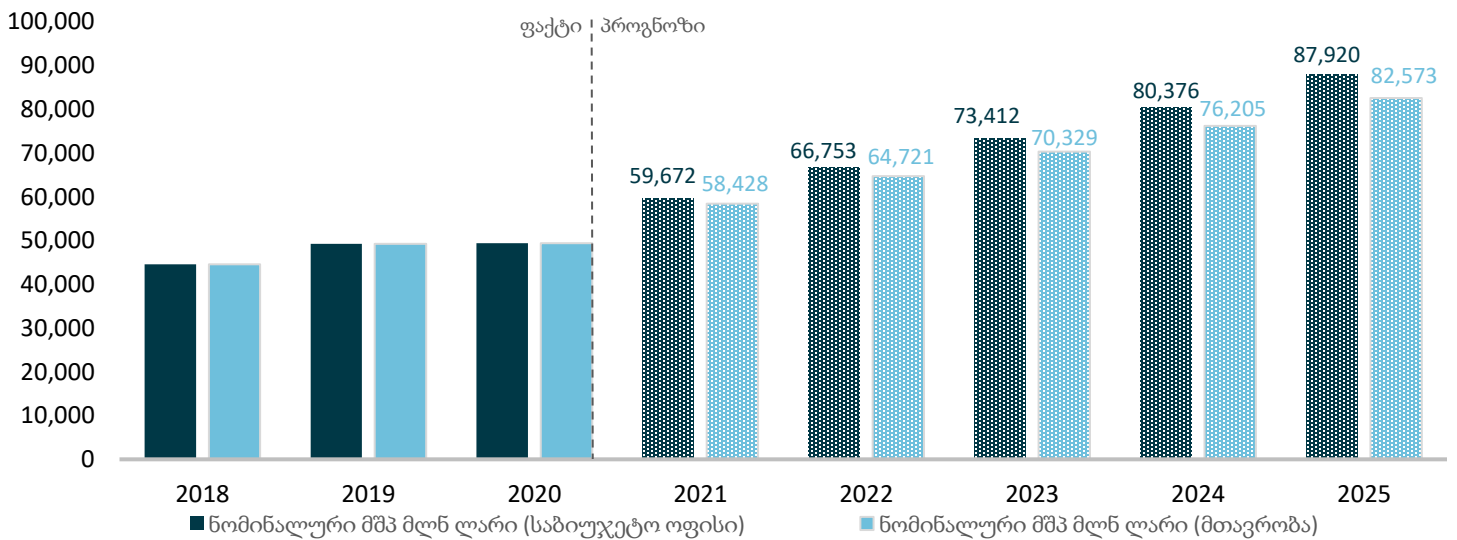
რაც შეეხება ნომინალურ მშპ-ს ერთ სულზე, მისი საპროგნოზო მოცულობა 2022 წლისთვის 17,903 ლარს, ხოლო 2025 წლისათვის - 23,580 ლარს შეადგენს. აღნიშნული მაჩვენებელი უმნიშვნელოდ განსხვავდება მთავრობის პროგნოზებისგან 2022 წელს, ხოლო 2025 წლისთვის სხვაობა შეადგენს 1,364 ლარს.

⁷ დამატებით, მშპ-ს გაპის შესახებ იხ. <http://pbo.parliament.ge/media/k2/attachments/KP0215.pdf>

დიაგრამა 3: მშპ ერთ სულ მოსახლეზე, ნომინალური ლარი.

საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2022 წლისათვის ნომინალური მშპ 11.9%-ით გაიზარდა და 66,753 მლნ ლარს მიაღწევს. იგი 3,423 მლნ ლარით აღემატება 2021 წლის ივლისში გაკეთებულ საბიუჯეტო ოფისის საპროგნოზო მარჯვენებელს, რაც გაზრდილი ეკონომიკური ზრდით და დეფლატორის პროგნოზით არის გამოწვეული. აღსანიშნავია ისიც, რომ მთავრობის რეალური ეკონომიკური ზრდის ტემპის და ინფლაციის განსხვავებული პროგნოზების გათვალისწინებით, ნომინალური მშპ-ის მარჯვენებელი ჩამორჩება საბიუჯეტო ოფისის მარჯვენებელს როგორც მიმდინარე წელს, ასევე საშუალოვადიან პერიოდში.

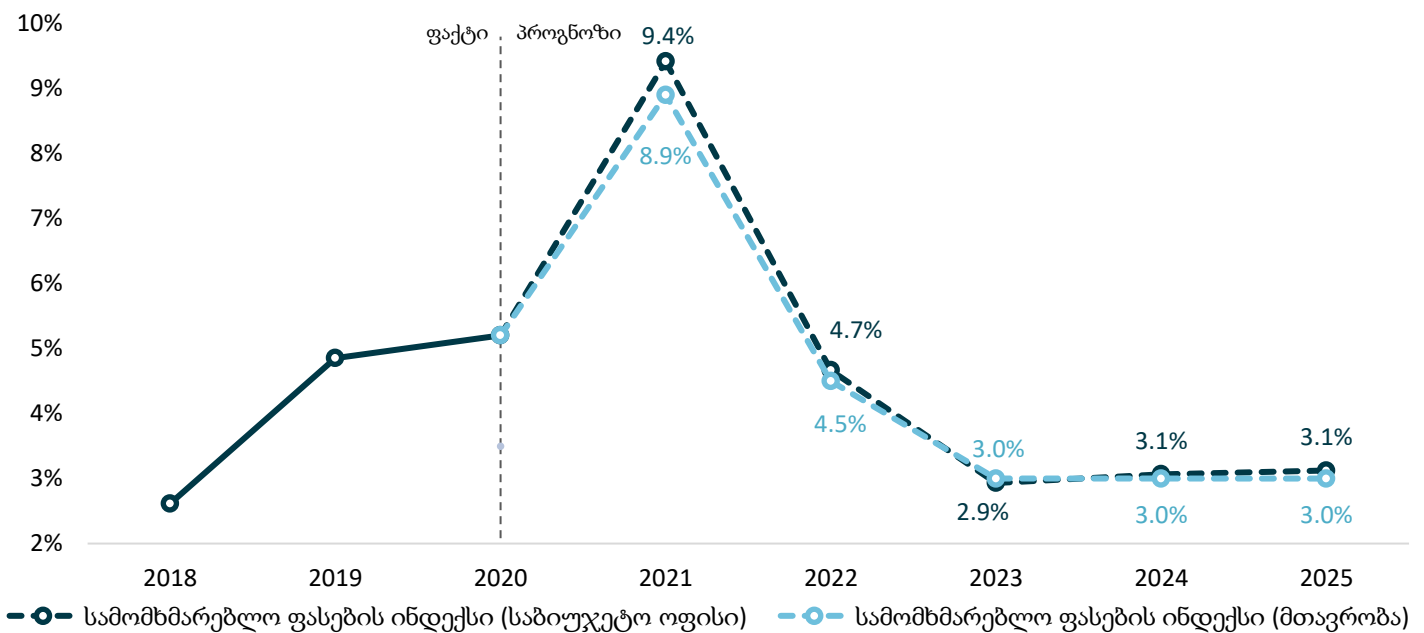

დიაგრამა 4: ნომინალური მშპ მლნ ლარი.

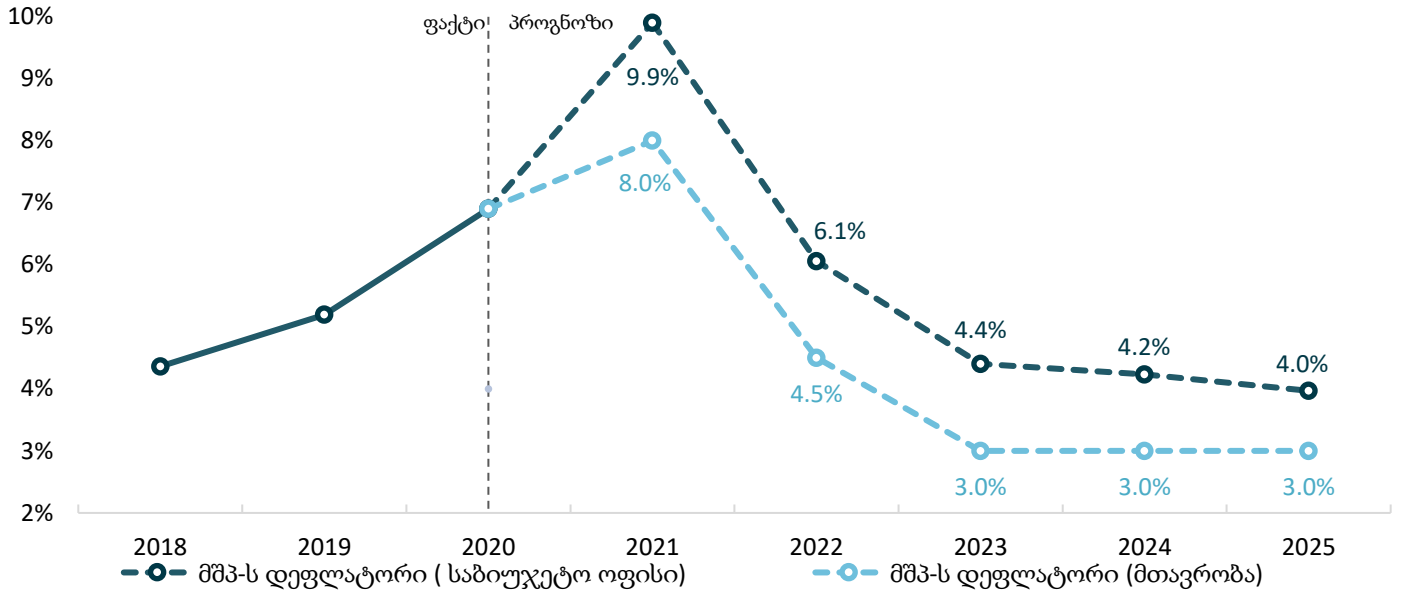
საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის ე.წ. „საორიენტაციო ტრაექტორიის“ გათვალისწინებით, **2022 წლისთვის ინფლაცია მიზნობრივ მაჩვენებელზე მეტი იქნება და 4.7%-ს მიაღწევს**. ინფლაციის მაღალი მაჩვენებელია ასევე მოსალოდნელი 2021 წელსაც, რაც საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით 9.4%-ს შეადგენს. 2021 წლის ივლისის პროგნოზის მიხედვით მოსალოდნელი იყო, რომ 2022 წლის პირველი კვარტიდან ფასების დონე შემცირებას დაიწყებდა და წლის განმავლობაში მიზნობრივი მაჩვენებლის ახლოს დაფიქსირდებოდა, თუმცა ინფლაციის ზრდაზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია 2021 წელს დაფიქსირებულმა შემდეგმა ფაქტორებმა:

- 2021 წლის პირველ და მეორე კვარტალში გაუფასურებულმა ლარი/დოლარის გაცვლითმა კურსმა;
- 2021 წლის მეორე კვარტალიდან მოსალოდნელზე მეტად გამოცოცხლებულმა ერთობლივმა მოთხოვნამ და მაღალმა ეკონომიკურმა ზრდამ;
- 2021 წლის პირველ და მეორე კვარტლებში მსოფლიო ბაზარზე ენერგომატარებლებსა და სასურსათო პროდუქციაზე ფასების მნიშვნელოვანმა ზრდამ.

აღნიშნული ტენდენციების გათვალისწინებით მოსალოდნელია, რომ ინფლაცია წლის განმავლობაში მაღალ დონეზე შენარჩუნდება. მთავრობის პროგნოზით 2022 წელს ინფლაცია მიზნობრივ მაჩვენებელს აღემატება და 4.5% დაფიქსირდება, ხოლო საშუალოვადიან პერიოდში ეროვნული ბანკის მიზნობრივი 3%-იანი მაჩვენებლის ტოლი იქნება. გასათვალისწინებელია, რომ როგორც მონეტარული პოლიტიკის, ასევე - საგარეო ფაქტორების განსხვავებულმა ცვლილებამ, შესაძლებელია, განაპირობოს განსხვავებები საპროგნოზო მაჩვენებლებისაგან.

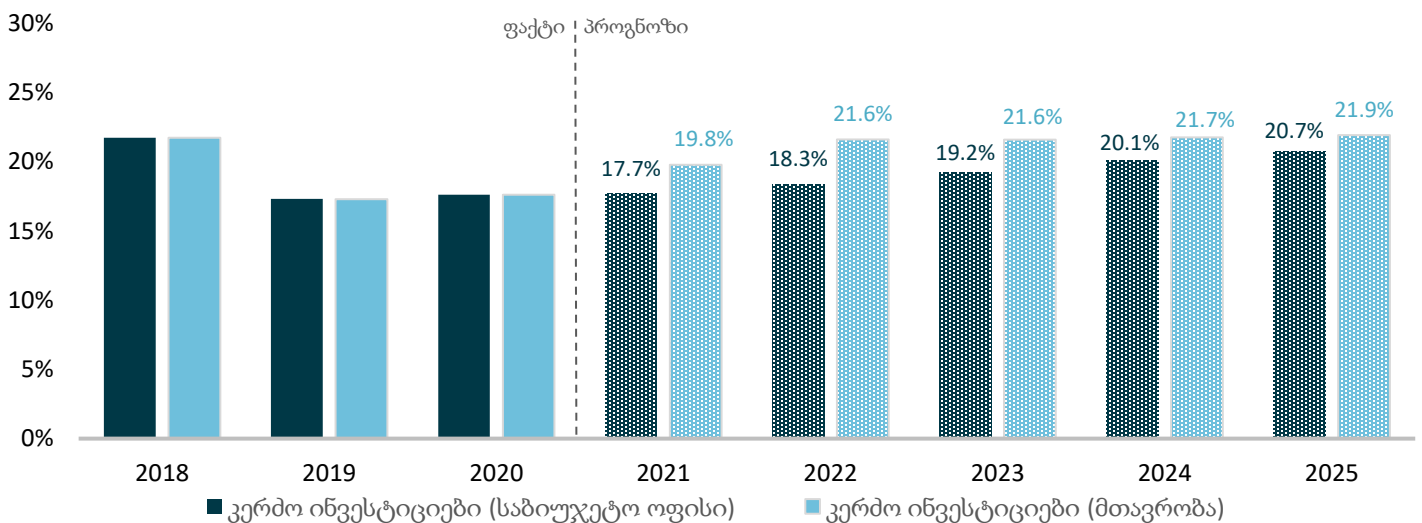

დიაგრამა 5: სამომხმარებლო ფასების ინდექსები, პერიოდის საშუალო.

დიაგრამა 6: მშპ-ის დეფლატორი.

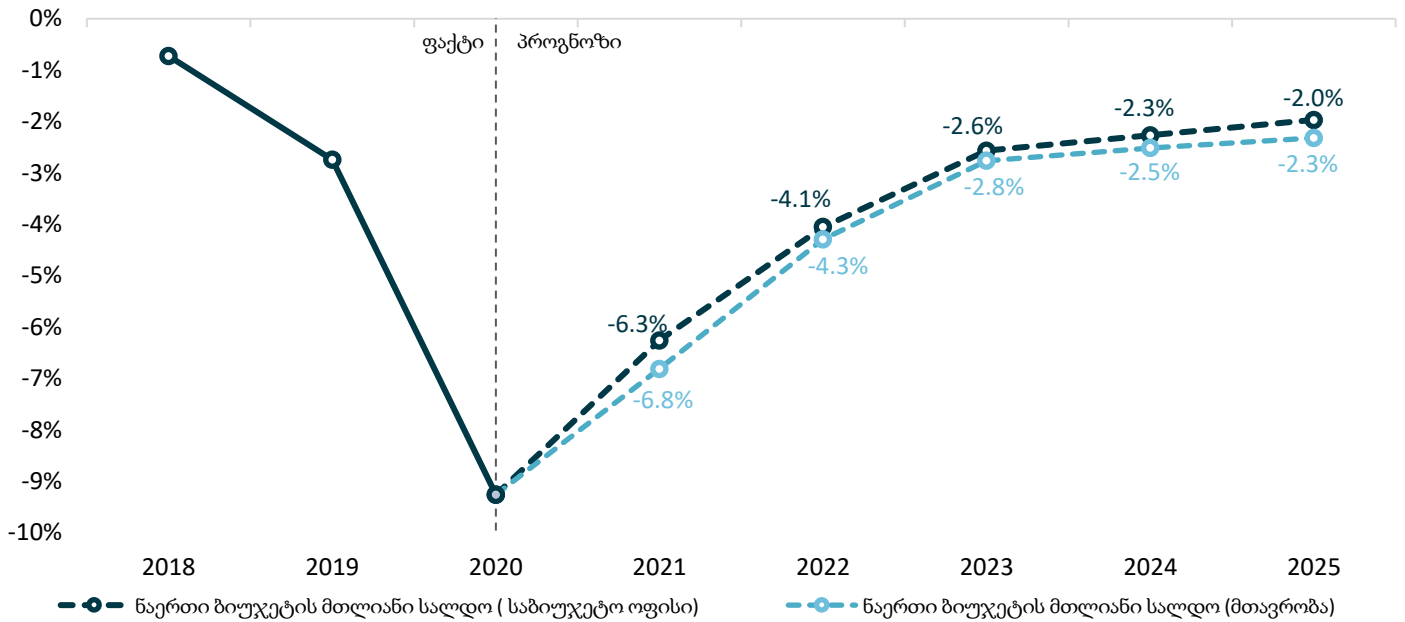
საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, გამოცოცხლებული ეკონომიკური აქტივობის პარალელურად კერძო ინვესტიციების მშპ-სთან ფარდობა 2022 წლისათვის 0.7%-ული პუნქტით გაიზრდება, მშპ-ის 18.3%-ს მიაღწევს და საშუალოვადიან პერიოდში მუდმივად უმნიშვნელო ზრდის ტენდენცია ექნება. საშუალოვადიან პერიოდში ზრდის ტრენდი ექნება კერძო დანაზოგების მშპ-სთან ფარდობასაც, 2022 წლისთვის იგი მშპ-ის 14.4%-ის, ხოლო 2025 წლისათვის - 16.9%-ის დონეზე დაფიქსირდება. აღსანიშნავია, რომ საშუალოვადიან პერიოდში მთლიანი დანაზოგები კვლავ არ იქნება საკმარისი მთლიანი ინვესტიციების დასაფინანსებლად, ამიტომ ინვესტიციები დანარჩენი მსოფლიოსგან მიღებული სესხებით დაფინანსდება (მიმდინარე ანგარიშის უარყოფითი ბალანსი). მთავრობის პროგნოზის მიხედვით 2022 წლისათვის კერძო ინვესტიციების მშპ-სთან ფარდობის ზრდა არის მოსალოდნელი 21.6%-მდე, საშუალოვადიან პერიოდში იგი უმნიშვნელოდ გაიზრდება და 2025 წლისთვის 21.9%-ს გაუტოლდება.

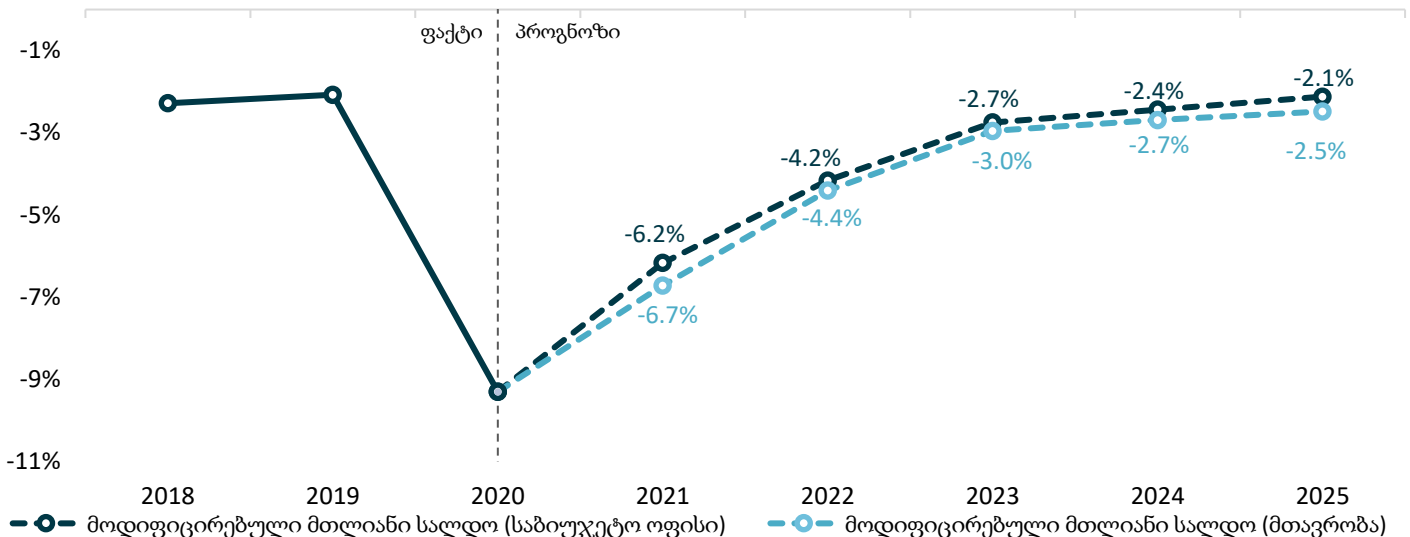
დიაგრამა 7: კერძო ინვესტიციები, მშპ-სთან შეფარდება.

3. ფისკალური სექტორი

ფისკალური გარემოს ანალიზისათვის მნიშვნელოვანია ბიუჯეტის მთლიანი სალდოს მოცულობა როგორც საშუალოვადიან, ასევე - გრძელვადიან პერიოდში. პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წლისთვის ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (GFSM 2014) მშპ-სთან მოსალოდნელი ფარდობა -4.1%-ს შეადგენს (ივლისის პროგნოზით იგი -4.7% იყო). ამასთან, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, ე.წ. მოდიფიცირებული მთლიანი სალდო მარჯვენებელი (რომელიც ცალკეული მუხლების რეკლასიფიკაციით მიიღება და გამოიყენება IMF-ის პროგრამაში) 2022 წლისთვის -4.2%-ს გაუტოლდება.

დიაგრამა 8: ბიუჯეტის მთლიანი სალდო, მშპ-სთან შეფარდება.

დიაგრამა 9: მოდიფიცირებული მთლიანი სალდო, მშპ-სთან შეფარდება.

2021 წელს, საბიუჯეტო ოფისის ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტის მარგენებელი (-6.3%) 0.55 პპ-ით ნაკლებია მთავრობის ანალოგიურ მარგენებელზე (-6.8%). რაც ძირითადად გამოწვეულია იმით, რომ საბიუჯეტო ოფისის ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლები 339 მლნ ლარით აღემატება მთავრობის მარგენებელს. აღნიშნული ძირითადად განპირობებულია არაპირდაპირი გადასახადების შედარებით ოპტიმისტური პროგნოზით. აღსანიშნავია რომ, როგორც საბიუჯეტო ოფისის, ისე მთავრობის პროგნოზით 2021-2022 წლებში ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტი 3%-ზე მეტი იქნება. როგორც საბიუჯეტო ოფისის, ასევე მთავრობის პროგნოზით იგი 2023 წელს ჩამოსცდება 3%-იან მარგენებელს.

რაც შეეხება ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტს, რომელზეც 2019 წლიდან ვრცელდება „ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით ე.წ. ბიუჯეტის ბალანსის/დეფიციტის წესი, იგიც საშუალოვადიან პერიოდში ნაერთი ბიუჯეტის მსგავსად შემცირების ტენდენციას ავლენს. როგორც საბიუჯეტო ოფისის, ისე მთავრობის პროგნოზების მიხედვით 2021-2023 წლებში ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტს კლების ტენდენცია ექნება და უკვე 2023 წლიდან ჩამოსცდება ფისკალური წესით განსაზღვრულ 3%-იან ლიმიტს. კერძოდ, 2021 წელს საბიუჯეტო ოფისის ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტის მარგენებელი (-6.3%) 0.55 პპ-ით ნაკლებია მთავრობის ანალოგიურ მარგენებელზე (-6.8%) და საბიუჯეტო ოფისის მიერ ივლისის თვეში გამოქვეყნებულ პროგნოზზე (-6.8%), ხოლო 2022 წელს საბიუჯეტო ოფისის საპროგნოზო მარგენებელი ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტის მიმართ შეადგენს -4.0%-ს, რაც 0.3 პპ-ით ნაკლებია მთავრობის ანალოგიურ მარგენებელზე (-4.3%), ხოლო 0.7 პპ-ით ნაკლებია საბიუჯეტო ოფისის მიერ ივლისში გამოქვეყნებულ ანალოგიურ მარგენებელზე (-4.7%).

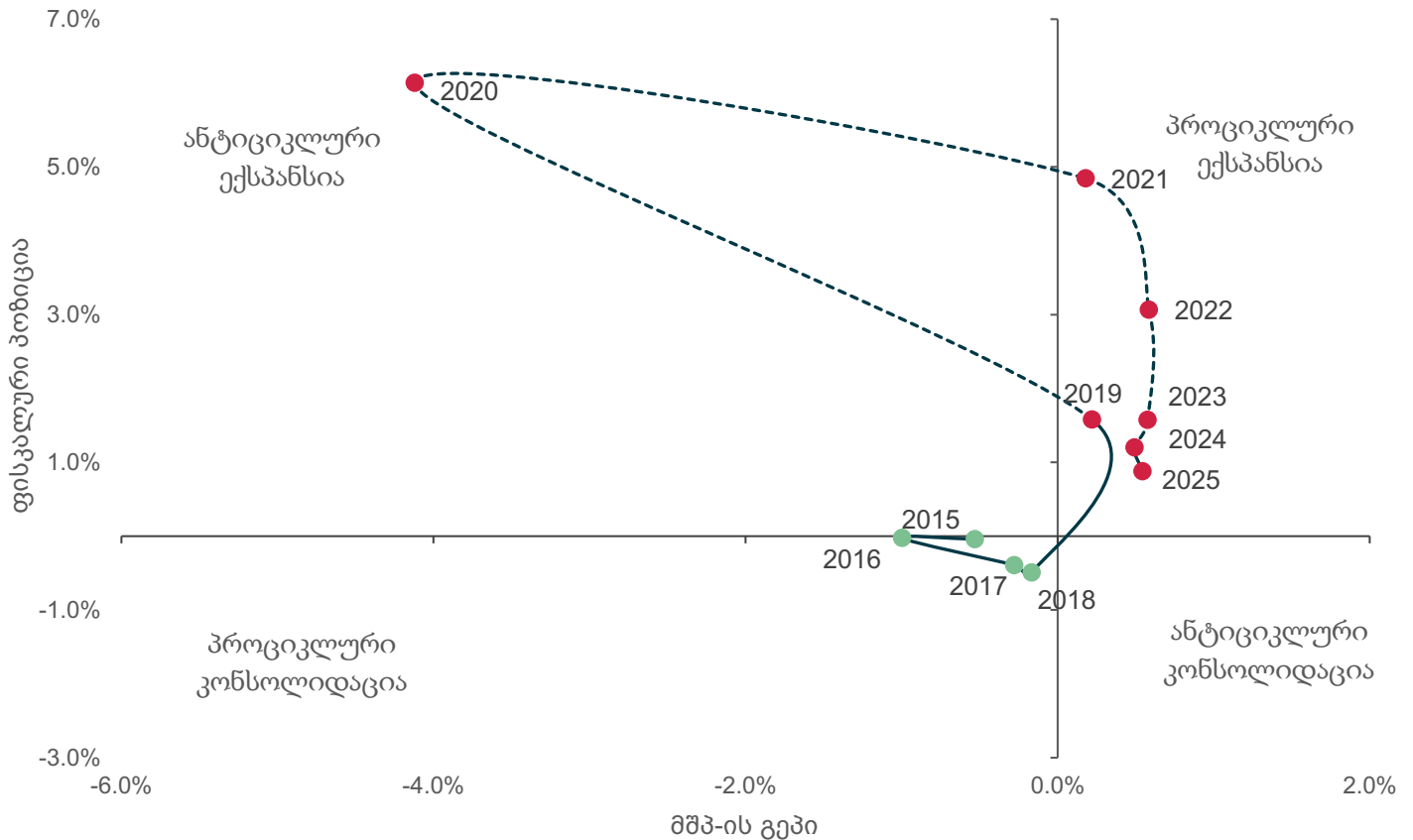
აქვე ხაზგასასმელია რომ, ნაერთი ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილთან დაკავშირებით პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზების საბაზისო სცენარი ეყრდნობა „საქართველოს 2022 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე თანდართულ 2022-2025წწ. ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტით განსაზღვრულ მთავრობის საშუალოვადიან პროგნოზებს.

აგრეთვე, საშუალოვადიანი პერიოდისათვის მნიშვნელოვანია, შევავსოთ ფისკალური ინდიკატორები ეკონომიკური განვითარების ტენდენციებთან მიმართებით⁸, კერძოდ - დისკრეციული ფისკალური პოლიტიკის მიმართულება და კავშირი ეკონომიკურ ციკლთან⁹.

საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2021-2025 წლებში ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტს (ციკლურად შესწორებული პირველადი მთლიანი სალდო) და შესაბამისად, დადებით ფისკალურ პოზიციას ემთხვევა მშპ-ის დადებითი გაპი, რაც პროციკლური ფისკალური ექსპანსიაა - ეკონომიკის ფისკალური სტიმულირება მაღალი ეკონომიკური აქტივობის დროს

⁸ კვლევა ეყრდნობა დაშვებას, რომ ხარჯვითი პოლიტიკა სრულად დისკრეციულია: გადაწყვეტილებები ბიუჯეტის ხარჯვითი ნაწილის შესახებ არ მიიღება ეკონომიკური ციკლების მიხედვით.

⁹ იხილეთ საბიუჯეტო ოფისის კვლევითი პუბლიკაცია: ["ფისკალური პოლიტიკის შეფასება საქართველოსათვის: მიმართულება, ციკლურობა, მანევრირების რესურსი"](#).

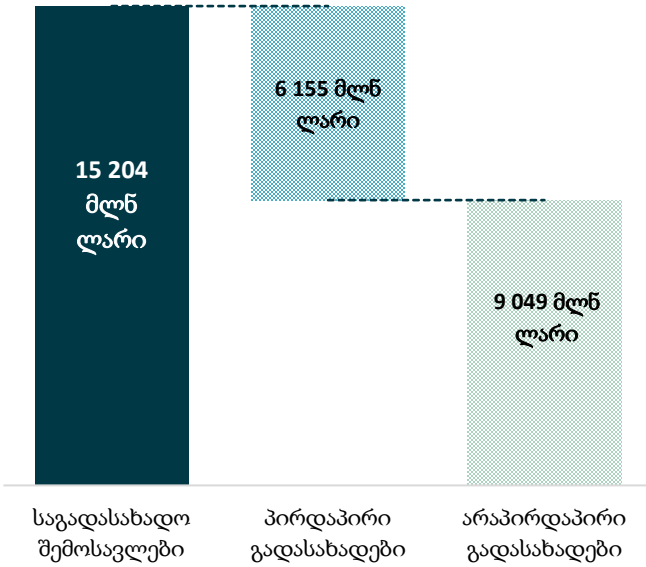
დიაგრამა 10: ფისკალური პოზიცია.

საგადასახადო შემოსავლებთან დაკავშირებით, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წლისათვის ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა 15,204 მლნ ლარს შეადგენს, რაც 462 მლნ ლარით აღემატება საბიუჯეტო ოფისის მიერ ივლისში გაკეთებულ 2022 წლის საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელს და 11 მლნ ლარით აღემატება მთავრობის პროგნოზს (15,193 მლნ ლარი). უნდა აღინიშნოს, რომ განსხვავება შეინიშნება როგორც პირდაპირი, ისე არაპირდაპირი გადასახადების საპროგნოზო მაჩვენებლებს შორის¹⁰ (იხ. დიაგრამა 11-12). საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2022 წლისთვის საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა მშპ-ის 22.8%-ს მიაღწევს, მთავრობის პროგნოზი კი 23.5%-ია. საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზის თანახმად, 2022-2025 წლებისათვის გადასახადების შეფარდება მშპ-სთან საშუალოდ 22.5% იქნება. რაც შეეხება 2021 წელს, ნაერთი ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების მთავრობის პროგნოზი უცვლელია, ხოლო საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით კი აღნიშნული მაჩვენებელი გაიზარდა, რაც ძირითადად არაპირდაპირ გადასახადებზე მოდის.

¹⁰ პირდაპირი გადასახადები ასევე მოიცავს სხვა გადასახადების საპროგნოზო შემოსავლებს.

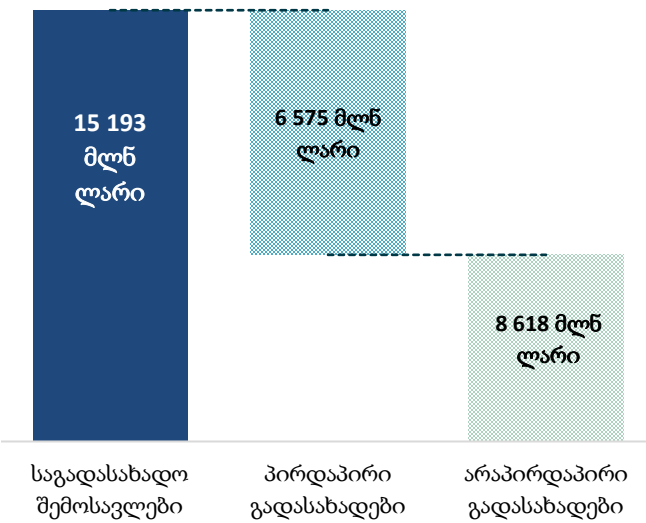
საგადასახადო შემოსავლების კომპონენტების დონეზე ანალიზისას აღსანიშნავია, რომ

საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, 2022 წელს 1.3 კპ-ით გაიზრდება პირდაპირი გადასახადების წილი მთლიან საგადასახადო შემოსავლებში (40.5%). შესაბამისად, არაპირდაპირი გადასახადების წილი 59.5%-ი იქნება. საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით, საშუალოვადიან პერიოდში თანდათან მოიმატებს პირდაპირი გადასახადების და დაიკლებს არაპირდაპირი გადასახადების წილი. აღსანიშნავია, რომ მოცემული საშუალოვადიანი პროგნოზები ეყრდნობა არსებულ ფისკალურ პოლიტიკას და გათვალისწინებულია 2017-2021 წლებში განხორციელებული საგადასახადო და საპენსიო რეფორმები. საბიუჯეტო პოლიტიკის შემდგომმა ცვლილებებმა, შესაძლოა, გამოიწვიოს განსხვავებები აღნიშნული პროგნოზებისაგან.

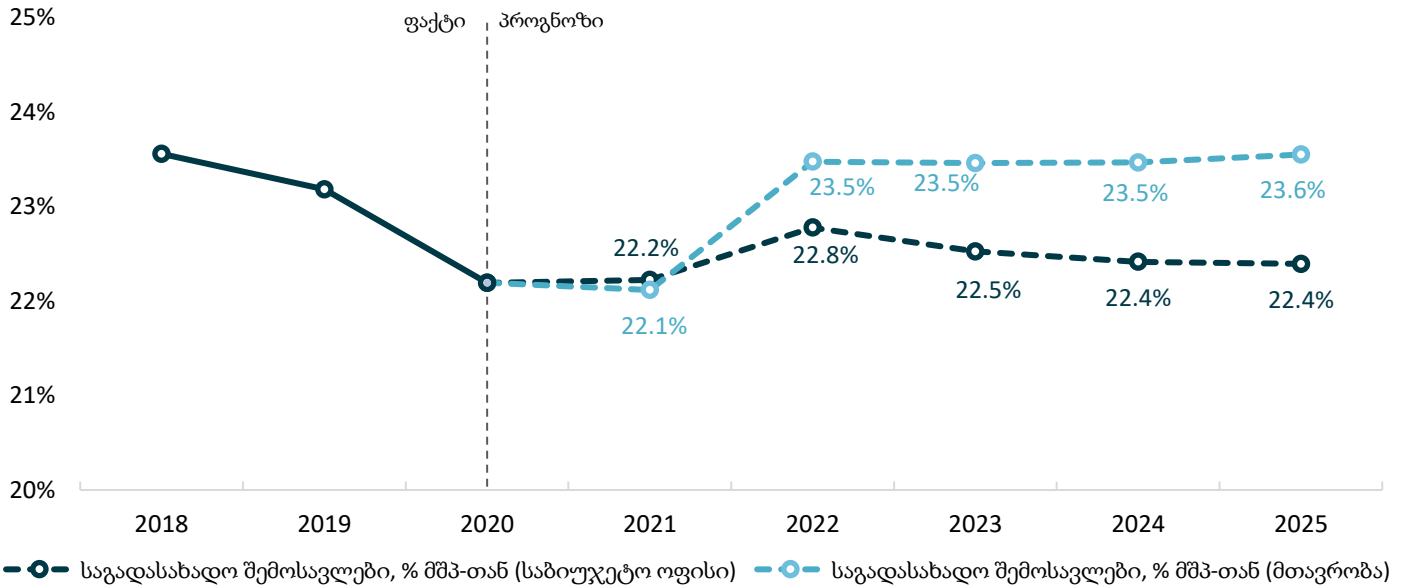

დიაგრამა 11: 2022 წლის საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი (საბიუჯეტო ოფისი)

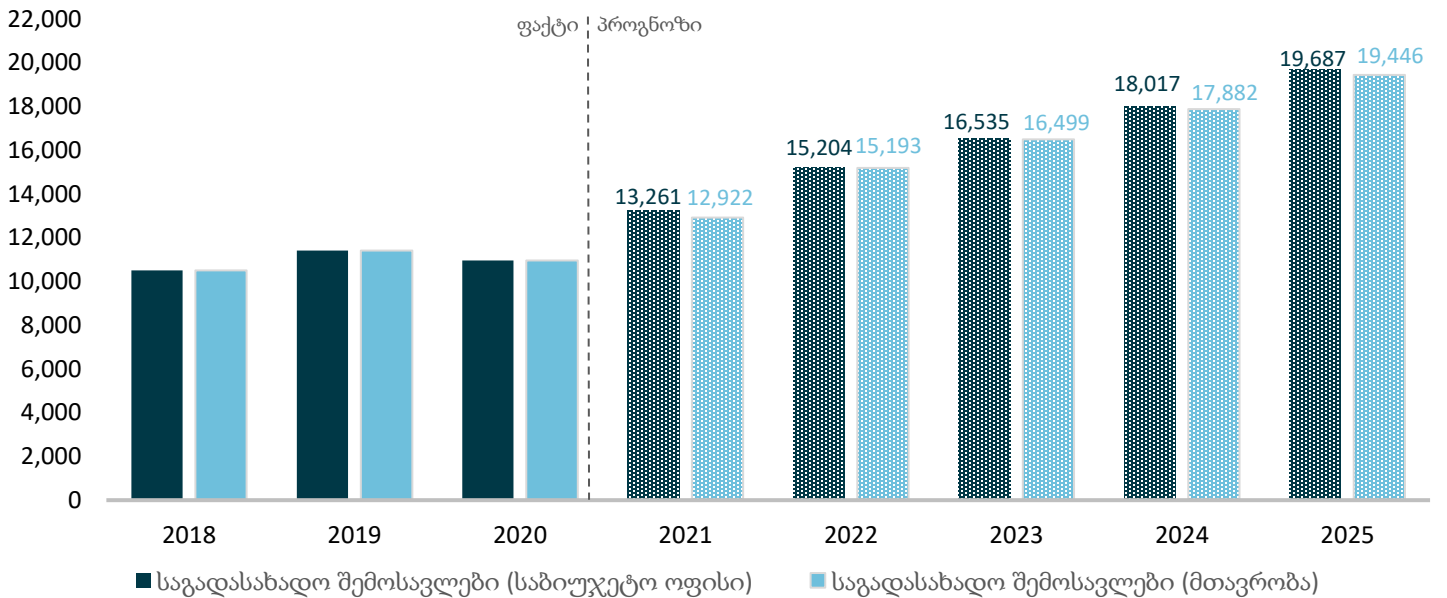
რაც შეეხება მთავრობის საგადასახადო შემოსავლების სტრუქტურას, მოსალოდნელია, რომ პირდაპირი გადასახადების წილი მთლიან საგადასახადო შემოსავლებში 2022 წლისათვის 43.3% იქნება და საშუალოვადიან პერიოდში შენარჩუნდება დაახლოებით იგივე მაჩვენებელი.

დიაგრამა 12: 2022 წლის საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი (მთავრობა)

დიაგრამა 13: საგადასახადო შემოსავლები, მშპ-სთან შეფარდება.

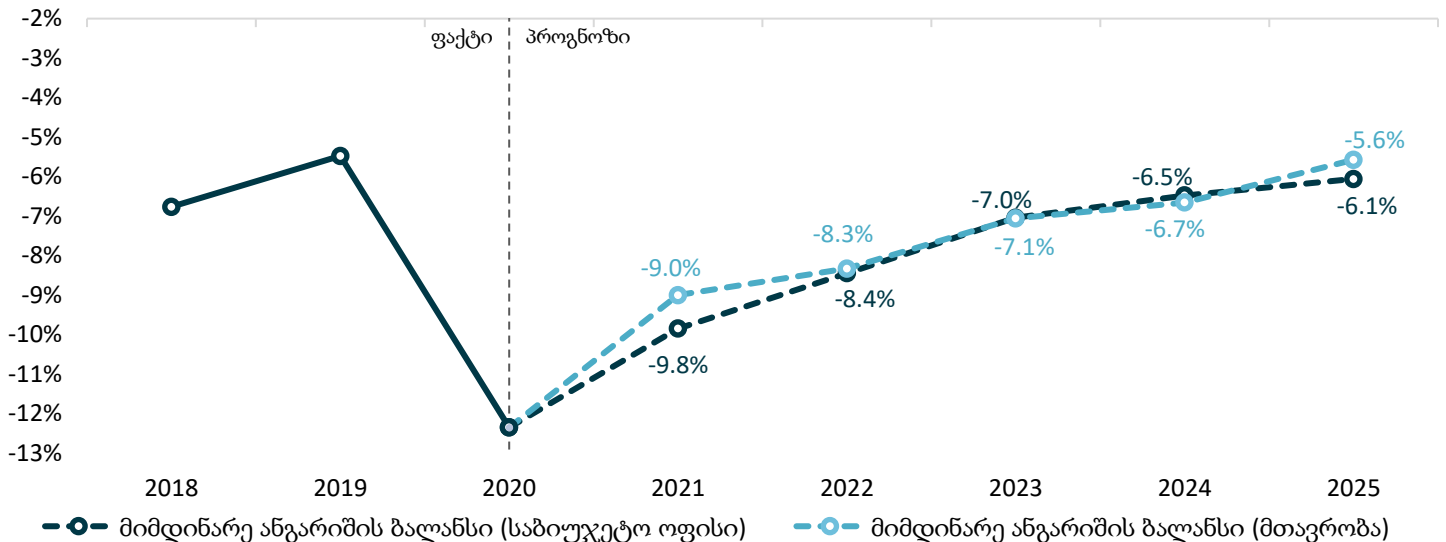

დიაგრამა 14: საგადასახადო შემოსავლები, მილიონი ლარი.

4. საგარეო სექტორი

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წლისთვის საგადასახდელო ბალანსის მიმდინარე ანგარიშის მოსალოდნელი დეფიციტი მშპ-ის 8.4%-ია, რაც 1.5 პპ-ით ჩამორჩება ოფისის 2021 წლის ივლისის პროგნოზს (9.9%), მთავრობის საპროგნოზო მანვენებელი მშპ-ის 8.3%-ს შეადგენს. საბიუჯეტო ოფისის შეფასებით მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი 2022 წლიდან გაუმჯობესებას დაიწყებს და საშუალოდ მშპ-ს -7.0%-ის ფარგლებში ჩამოყალიბდება, მთავრობის პროგნოზის მიხედვითაც დეფიციტი 2022 წლიდან გაუმჯობესდება და საშუალოდ მშპ-ს -6.9%-ის ფარგლებში ჩამოყალიბდება.

საბიუჯეტო ოფისის მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის მოსალოდნელი კლების მთავარი მამოძრავებელი ძალა შიდა დანაზოგების საპროგნოზო ზრდაა.¹¹ მიუხედავად იმისა, რომ საანგარიშო პერიოდში იზრდება მშპ-ში ინვესტიციების წილიც, დანაზოგების ზრდის ტემპი არამხოლოდ აკომპენსირებს ამ ზრდას, არამედ მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის გაუმჯობესებასაც უზრუნველყოფს. ამ მხრივ აღსანიშნავია, როგორც კერძო, ისე სახელმწიფო დანაზოგების ზრდა.

დიაგრამა 15: მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი, მშპ-სთან შეფარდება.

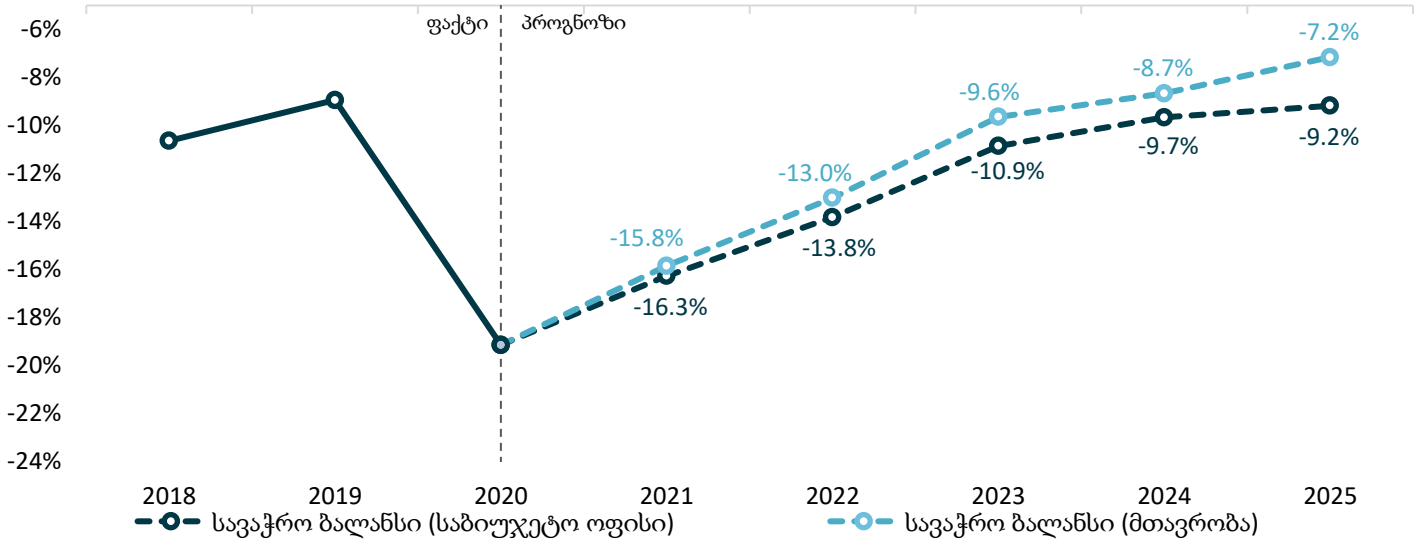
რაც შეეხება მიმდინარე ანგარიშის კომპონენტებს:

- საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის ფორმირების მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორი სავაჭრო ბალანსის მოსალოდნელი დინამიკაა. Covid-19-ით გამოწვეული, ზემოთ აღწერილი პრობლემებიდან გამომდინარე, 2020 წელს მნიშვნელოვნად შემცირდა ექსპორტის და იმპორტის მოცულობა, თუმცა 2021 წლიდან საგარეო აქტივობა საგრძნობლად გამოცოცხლდა, ყოველივე აქედან გამომდინარე მოსალოდნელია, რომ საგარეო ვაჭრობის მოცულობა მნიშვნელოვნად გაიზრდება და სავაჭრო ბალანსი თანდათან გაუმჯობესდება. საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, სავაჭრო დეფიციტი 2022 წელს მშპ-ის 13.8%-ს მიაღწევს, მთავრობის პროგნოზით კი დეფიციტი 13.0% იქნება. საბიუჯეტო ოფისის მიხედვით მიმდინარე

¹¹ მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი შეგვიძლია განვიხილოთ როგორც მთლიანი ინვესტიციებისა და მთლიანი დანაზოგების სხვაობა - დეფიციტი ნიშნავს, რომ დანაზოგები არაა საკმარისი ინვესტიციების დასაფინანსებლად და ქვეყანა სესხს იღებს დანარჩენი მსოფლიოსგან.

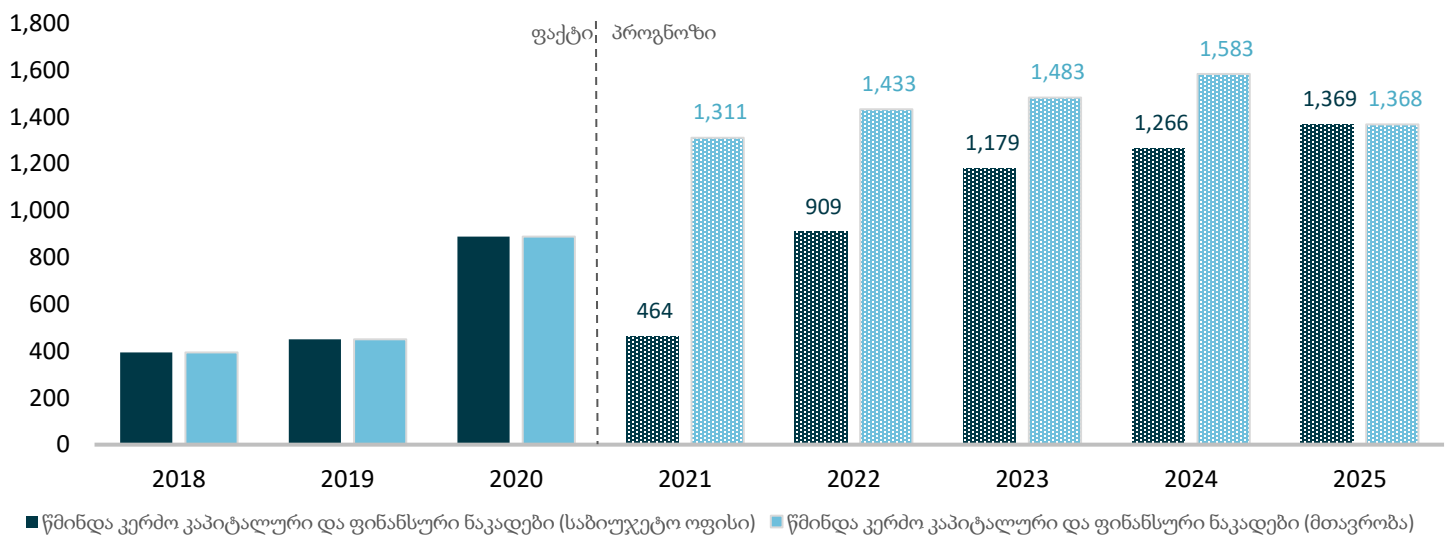
ანგარიში და სავაჭრო ბალანსი საშუალოვადიან პერიოდში გაუმჯობესების ტენდენციით ხასიათდება, რაც ნიშნავს, რომ ქვეყნის შიდა მიწოდება უკეთ უზრუნველყოფს მთლიანი მოთხოვნის დაკმაყოფილებას.

- საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წელს მიმდინარე ანგარიშის გაუმჯობესების მთავარი წყარო სავაჭრო დეფიციტი იქნება.

დიაგრამა 16: სავაჭრო ბალანსი, მშპ-სთან შეფარდება.

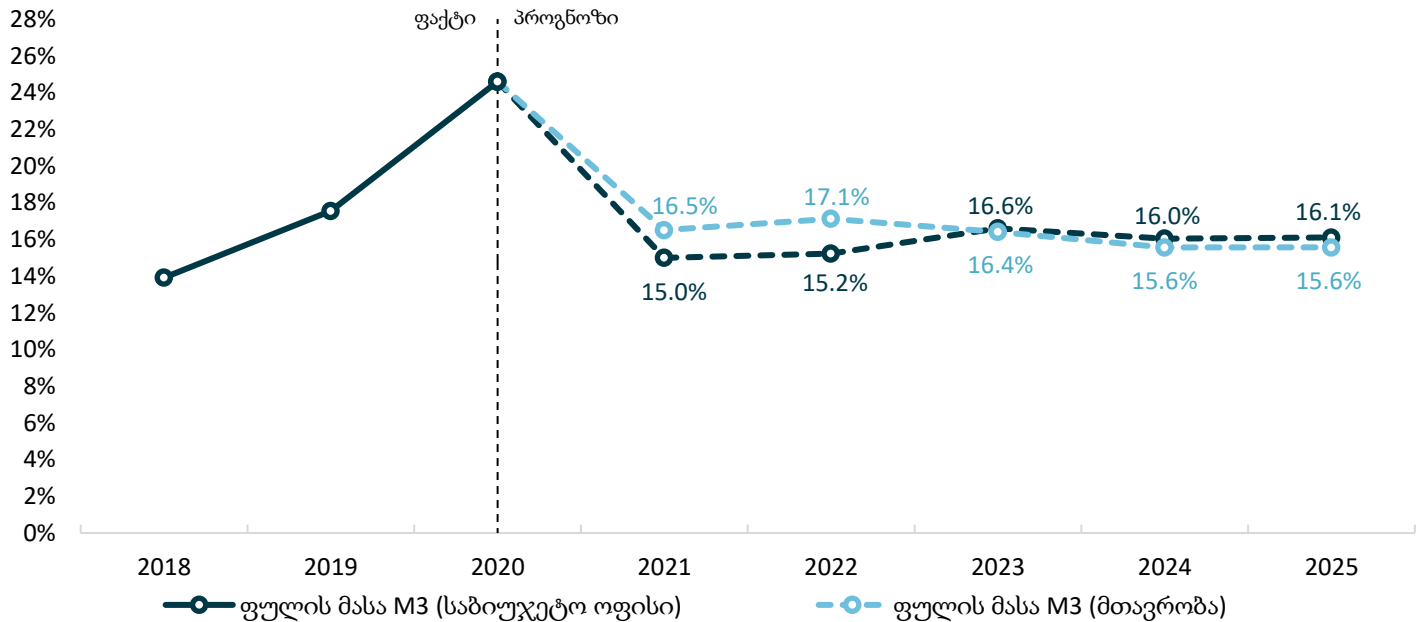
რაც შეეხება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის დაფინანსების წყაროებს, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წლისთვის წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადების მოსალოდნელი მოცულობა 909 მლნ აშშ დოლარს გაუტოლდება და საშუალოვადიან პერიოდში გაიზრდება, ხოლო მთავრობის პროგნოზით, წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები 1,433 მლნ აშშ დოლარი იქნება და შემდეგ წლებში გაიზრდება, გარდა 2025 წლის უმნიშვნელო კლებისა.

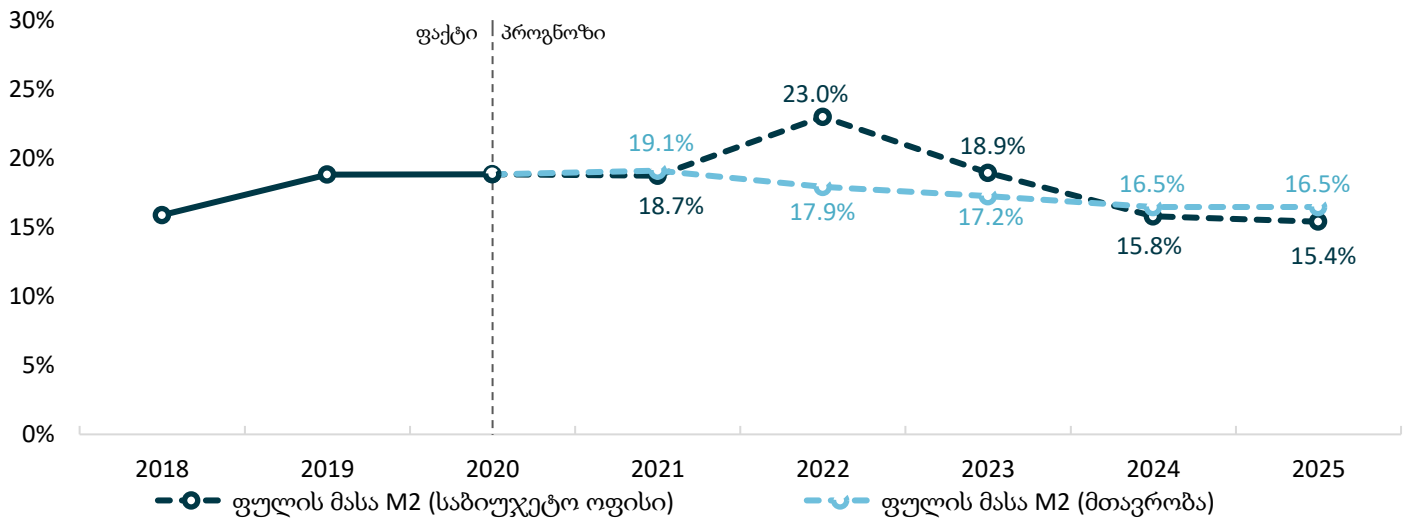
დიაგრამა 17: წმინდა კერძო და კაპიტალური ნაკადები, მლნ აშშ დოლარი.

5. მონეტარული სექტორი

საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წლისთვის ფულის მასა M3 აგრეგატის მოცულობა 40,258 მლნ ლარს გაუტოლდება, ხოლო ზრდის წლიური ტემპი - 15.2%-ს. თავის მხრივ, ფულის მასა M2 აგრეგატის მოსალოდნელი მოცულობა 19,945 მლნ ლარია, ზრდა კი - 23.0%.

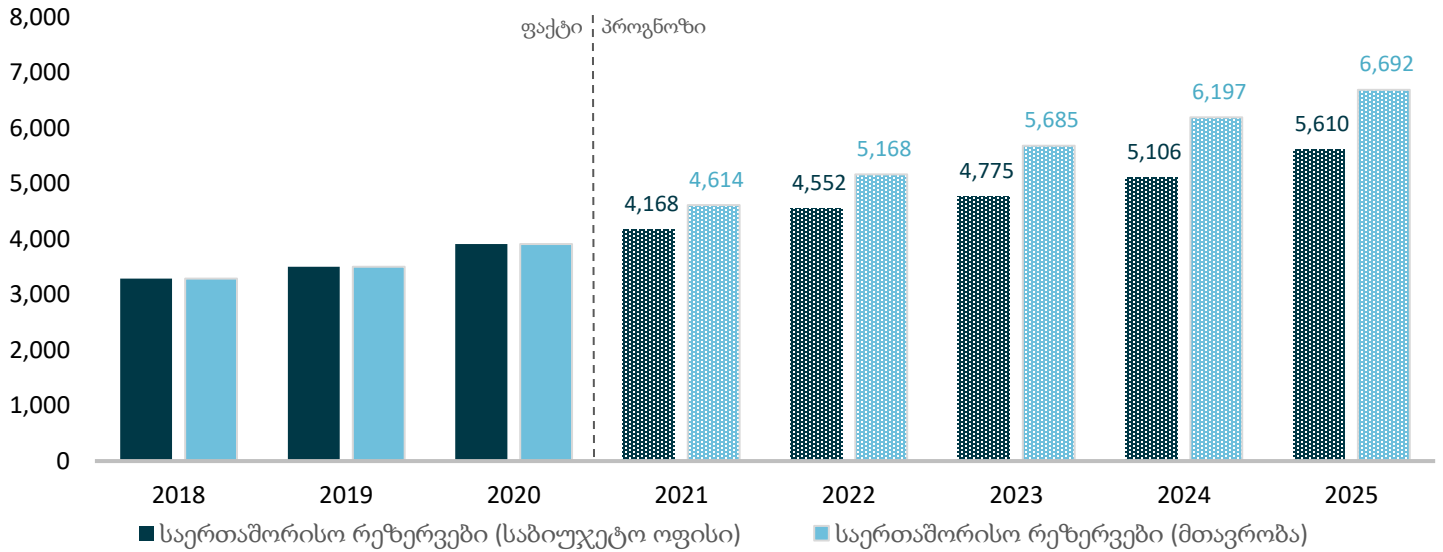

დიაგრამა 18: ფულის მასის M3 ზრდის ტემპი.

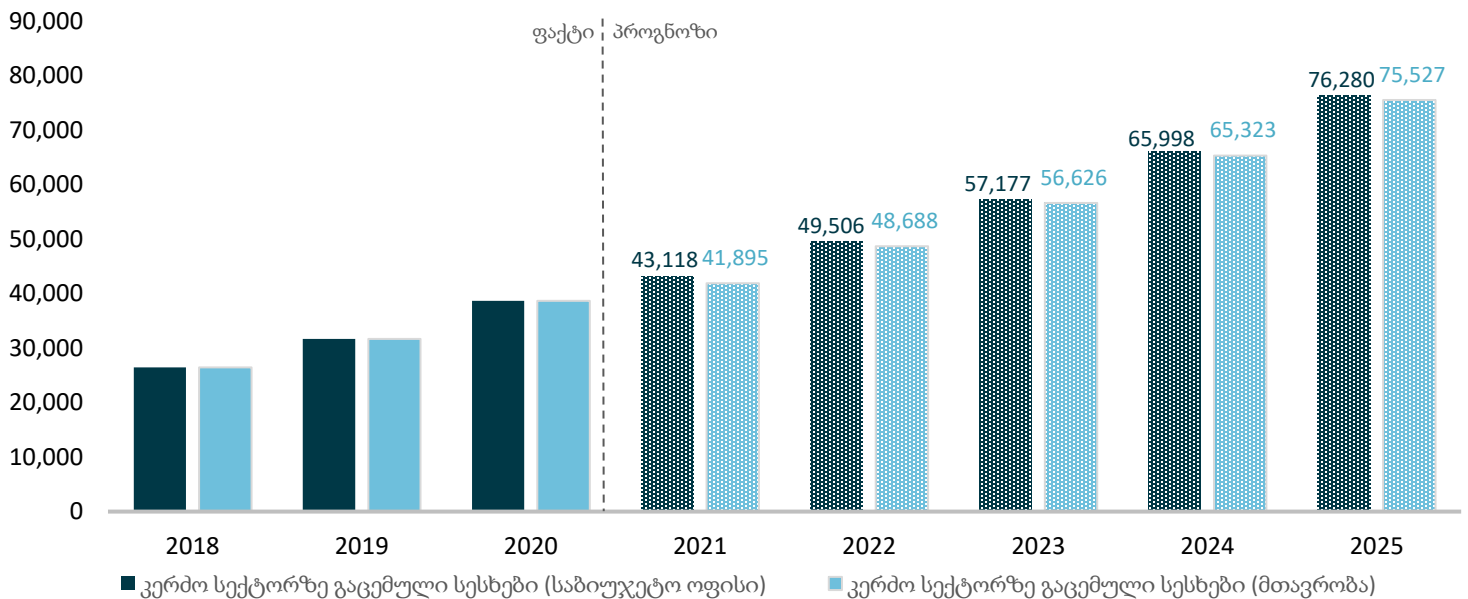
დიაგრამა 19: ფულის მასის M2 ზრდის ტემპი.

საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წლისათვის მოსალოდნელია საერთაშორისო რეზერვების 9.2%-ით ზრდა. შესაბამისად, 2022 წელს რეზერვების მოცულობა 4,552 მლნ აშშ დოლარს მიაღწევს (4.4 თვის იმპორტის ჯერადი), ხოლო 2022-2025 წლების საშუალო მოცულობა 5,011 მლნ აშშ დოლარია.

დიაგრამა 20: საერთაშორისო რეზერვები, მლნ აშშ დოლარი.

რაც შეეხება კერძო სექტორზე გაცემულ სესხებს, საბიუჯეტო ოფისის პროგნოზით, 2022 წლისთვის აღნიშნული მაჩვენებელი 49,506 მლნ ლარს მიაღწევს, რაც მეტია სამთავრობო პროგნოზთან შედარებით. აღნიშნული ტენდენცია არ იცვლება საშუალოვადიან პერიოდშიც.

დიაგრამა 21: კერძო სექტორზე გაცემული სესხები. ნაშთები. მლნ ლარი.

6. მაკროეკონომიკური სცენარები

მაკროეკონომიკური სცენარები წარმოადგენს ეკონომიკის საბაზისო, ყველაზე მეტად მოსალოდნელი სცენარიდან გაუთვალისწინებელი გადახრის შემთხვევაში ქვეყნის ეკონომიკის შესაძლო განვითარების მოდელებს.

2021 წლისათვის საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარების დაშვებებს შორის ძირითადი განსხვავება კორონა ვირუსის (Covid-19) შესაძლო განვითარებასა (ვირუსის გავრცელების მასშტაბები, ვაქცინაციის ტემპები, ეკონომიკის გახსნის ტემპები და ა.შ.) და მის მიერ გამოწვეული შედეგების რეალიზაციით არის განპირობებული.

საბაზისო მოდელი უშვებს, რომ საქართველოში ვირუსის გავრცელების ე.წ. „მეოთხე ტალღას“ პიკი ჰქონდა 2021 წლის აგვისტოში, 2021 წლის მეოთხე კვარტალში ვირუსის გავრცელების შემდგომი ტალღა უმნიშვნელო იქნება და ეკონომიკურ მოვლენებზე გავლენას ვერ მოახდენს, ხოლო 2022 წლიდან ვაქცინირებული მოსახლეობის რაოდენობის ზრდის შედეგად გაუმჯობესებული ეპიდემიოლოგიური ვითარების და, ამავდროულად, გაუმჯობესებული გლობალური ეკონომიკის ფონზე საქართველოს ეკონომიკა, დანარჩენ მსოფლიოსთან ერთად სწრაფად დაიწყებს აღდგენას.

თუმცა, თანამედროვე ცვალებადი გარემოდან გამომდინარე შესაძლებელია ეკონომიკის აღდგენას ჰქონდეს უფრო სწრაფი ე.წ. „V“ ტიპის ფორმა ან ასევე მოსალოდნელია ეკონომიკის გამოცოცხლება არც ისე სწრაფი ტემპით მოხდეს. იმის მიხედვით:

- რამდენად **გამწვავდება და გაგრძელდება ეპიდემია** მსოფლიოში;
- შექმნის თუ არა ეს ყველაფერი **ფისკალური მდგრადობის პრობლემებს** ქვეყნებისთვის და;
- რამდენად **სწრაფად აღდგება ეპიდემიამდელი ეკონომიკური კავშირები და ქცევები**.

შესაძლებელია განვიხილოთ მაკროეკონომიკური განვითარების ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები.

ოპტიმისტური სცენარი გულისხმობს დაშვებას, რომ საბაზისო სცენართან შედარებით მოხდება ეკონომიკის უფრო სწრაფი ტემპით გამოცოცხლება და საგარეო დისბალანსის აღმოფხვრა, ამავე დაშვების მიხედვით, 2021 წლის მეოთხე კვარტლიდან საქართველოს ეკონომიკა დანარჩენ მსოფლიოსთან ერთად უფრო სწრაფად დაიწყებს აღდგენას და ვირუსის შემდგომი გავრცელების შემთხვევები ეკონომიკაზე ვეღარ მოახდენს ძლიერ უაყოფით გავლენას. ამავე სცენარის მიხედვით, როგორც საქართველოში, ისე დანარჩენ მსოფლიოში პანდემიას არ მოჰყვება ფისკალური/ვალის მდგრადობის პრობლემები და მსოფლიო შეინარჩუნებს ჯანსაღ ფისკალურ პოზიციებს. ოპტიმისტური სცენარის მიხედვით, საქართველოში 2022 წლიდან დაიწყება ტურისტული სექტორის მნიშვნელოვანი გამოცოცხლება, საგარეო მოთხოვნის კიდევ უფრო ზრდა. საშუალოვადიან პერიოდში ოპტიმისტური სცენარი გულისხმობს მუდმივად დადებით შოკს ქვეყანაში და მაღალ ეკონომიკურ ზრდას.

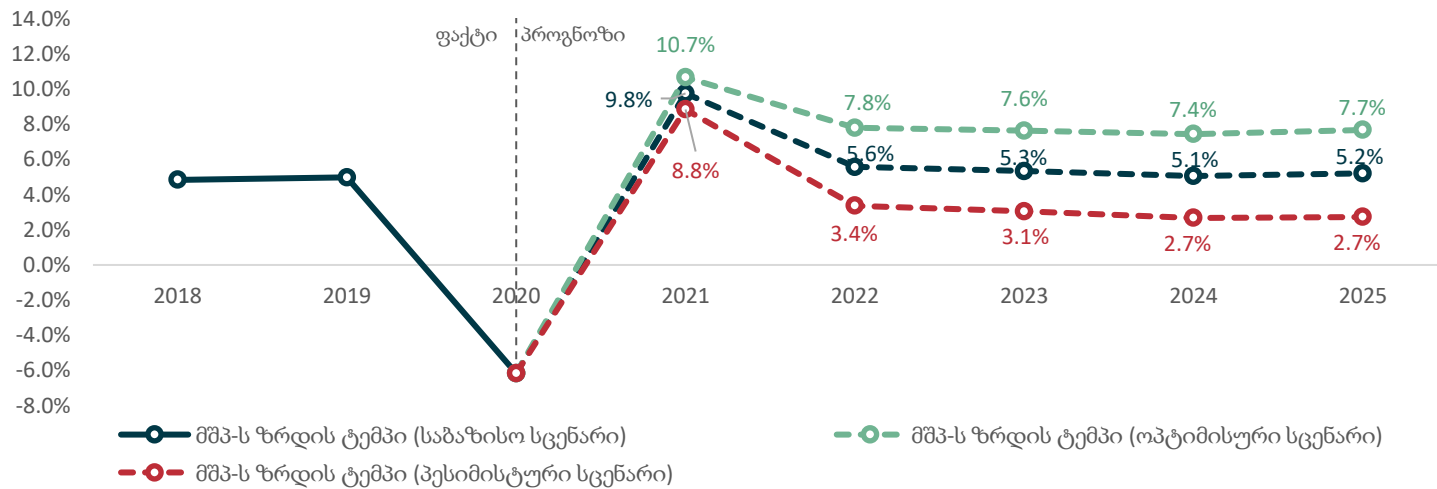
პესიმისტური სცენარი გულისხმობს დაშვებას, რომ 2021 წლის მეოთხე კვარტლიდან ქვეყანაში ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად არ გაუმჯობესდება და გარკვეულ შემლუდვებს და აკრძალვებს კვლავ ექნება ადგილი. ასევე გაგრძელდება 2022 წლის პირველი კვარტლის განმავლობაშიც. ამ სცენარის მიხედვით 2022 წლიდან მოსალოდნელია, რომ მაღალი ვალის ტვირთის მქონე გარკვეულ ქვეყანათა ჯგუფს შესაძლოა დაუდგეთ ფისკალური მდგრადობის პრობლემები, რაც გამოიწვევს დამატებით საგარეო შოკს და გლობალური მოთხოვნის ნაკლებ ზრდას. პესიმისტური სცენარის მიხედვით, ასევე მოსალოდნელია, რომ

ტურისტული ნაკადების გამოცოცხლება, რომელიც დაწყებულია 2021 წლიდან გაგრძელდება 2022 წელსაც, თუმცა მისი ტემპები ნაკლები იქნება საშუალოვადიან პერიოდში, საბაზისო სცენარის დაშვებასთან შედარებით. საშუალოვადიან პერიოდში პესიმისტური სცენარი გულისხმობს დაშვებას, რომ ეკონომიკის აღდგენა ძნელად მისაღწევი იქნება და შემცირებული ეკონომიკური აქტივობების ფონზე შემცირდება ასევე წარმოების პოტენციალიც.

6.1 ძირითადი დაშვებები

საბიუჯეტო ოფისის მაკროეკონომიკური მოდელის (PBOMFM) სხვადასხვა სცენარი ეფუძნება შოკების რეალიზაციის პირობებში ორი ძირითადი მაკროეკონომიკური ინდიკატორის: ინფლაციისა და რეალური მშპ-ის ცვლილებებს. დანარჩენი მაკროეკონომიკური ცვლადების საბაზისო სცენარიდან გადახრები განპირობებულია ინფლაციისა და მშპ-ის ზრდის შოკებით.

რეალური მშპ-ის ზრდის ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები წარმოადგენს ზემოთ აღწერილი დაშვებების შესაძლო რეალიზაციის შედეგად საბაზისო სცენარიდან გადახრას.

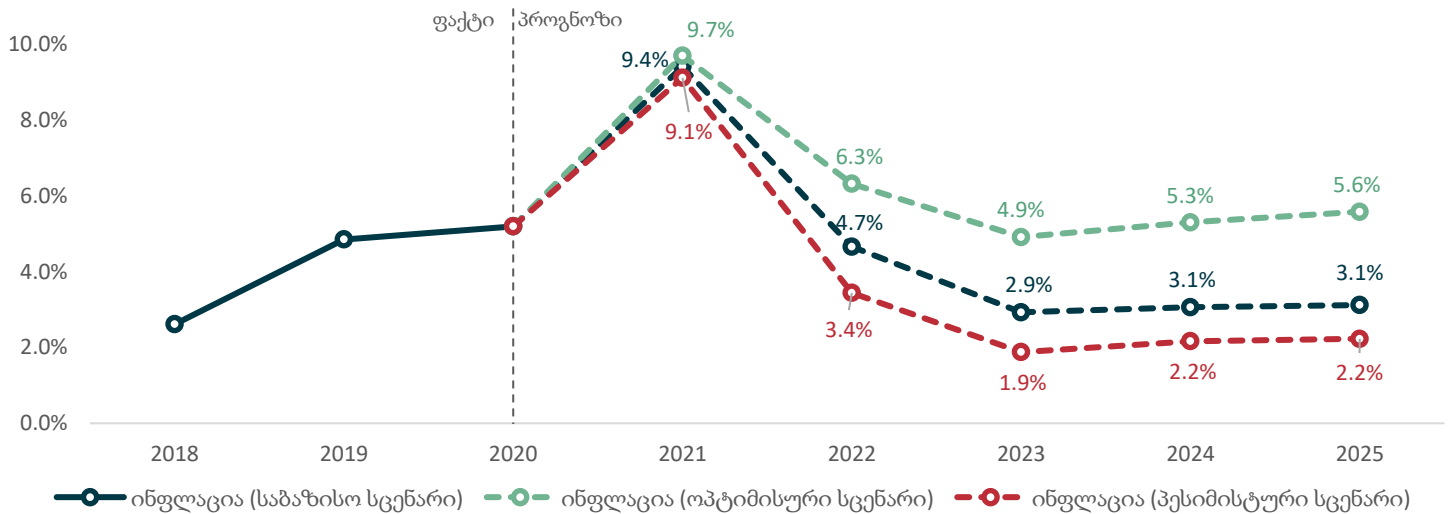
დიაგრამა 22: რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

მაკროეკონომიკური სცენარები ეფუძნება დაშვებას, რომ, ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში, მთლიანი საშუალოვადიანი პერიოდის განმავლობაში პერმანენტულად დადებითი შოკები რეალიზდება, ხოლო, უარყოფითი სცენარის დროს, ყოველ წელს საბაზისო სცენართან შედარებით ეკონომიკური განვითარების უარყოფითი ტენდენციებია მოსალოდნელი.

ამ დაშვებების გათვალისწინებით, ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში, 2022-2025 წლებში ეკონომიკის საშუალო რეალური ზრდის ტემპი 7.6% იქნება, ხოლო პესიმისტურის შემთხვევაში - 3.0%.

რაც შეეხება სამომხმარებლო ფასების ინფლაციას, მისი ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები ითვალისწინებს წლების განმავლობაში ინფლაციის ტენდენციებს ეკონომიკური ზრდისა და შენელებისას, აგრეთვე - ინფლაციის საპროგნოზო მოდელის შეფასების შეცდომას.

ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ ინფლაცია მუდმივად გადააჭარბებს საბაზისო სცენარს (საშუალოდ 5.5%), ხოლო პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში მუდმივად ნაკლები იქნები საბაზისო სცენარზე (საშუალოდ 2.4%).

დიაგრამა 23: ინფლაცია, (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

რეალური მშპ-ისა და ინფლაციის ოპტიმისტური სცენარების კომბინაცია წარმოადგენს მთლიანი მოდელის ოპტიმისტური სცენარის საფუძველს, ხოლო პესიმისტური სცენარების კომბინაცია ეკონომიკური განვითარების პესიმისტური სცენარის ბაზისია.

მოდელი ეყრდნობა დაშვებას, რომ მნიშვნელოვანი მაკროეკონომიკური შოკები, პირველ რიგში, სწორედ ამ ორ ინდიკატორზე მოახდენს გავლენას. თავის მხრივ, რეალური მშპ-ის ზრდა და ინფლაცია გავლენას ახდენს ერთმანეთზე, რაც აგრეთვე ეკონომიკური შინაარსის მატარებელია.

საბაზისო სცენართან შედარებით მაღალი ეკონომიკური ზრდა ნიშნავს საბაზისო სცენართან შედარებით გაზრდილ ერთობლივ მოთხოვნას და, შესაბამისად, გაზრდილ ფასებს, ხოლო ეკონომიკის ზრდის მუდმივი დაბალი ტემპი ერთობლივი მოთხოვნის და, შესაბამისად, ფასების კლებას განაპირობებს. თავის მხრივ, საბაზისო სცენართან შედარებით, მაღალი და სტაბილური ინფლაცია ხელს უწყობს მოხმარების სტიმულირებას, რაც ზრდის ერთობლივ მოთხოვნას და, შესაბამისად, გამოშვებას, ხოლო დაბალი ინფლაცია დაზოგვის სტიმულებს ქმნის და საშუალოვადიან პერიოდში მოთხოვნას ამცირებს.

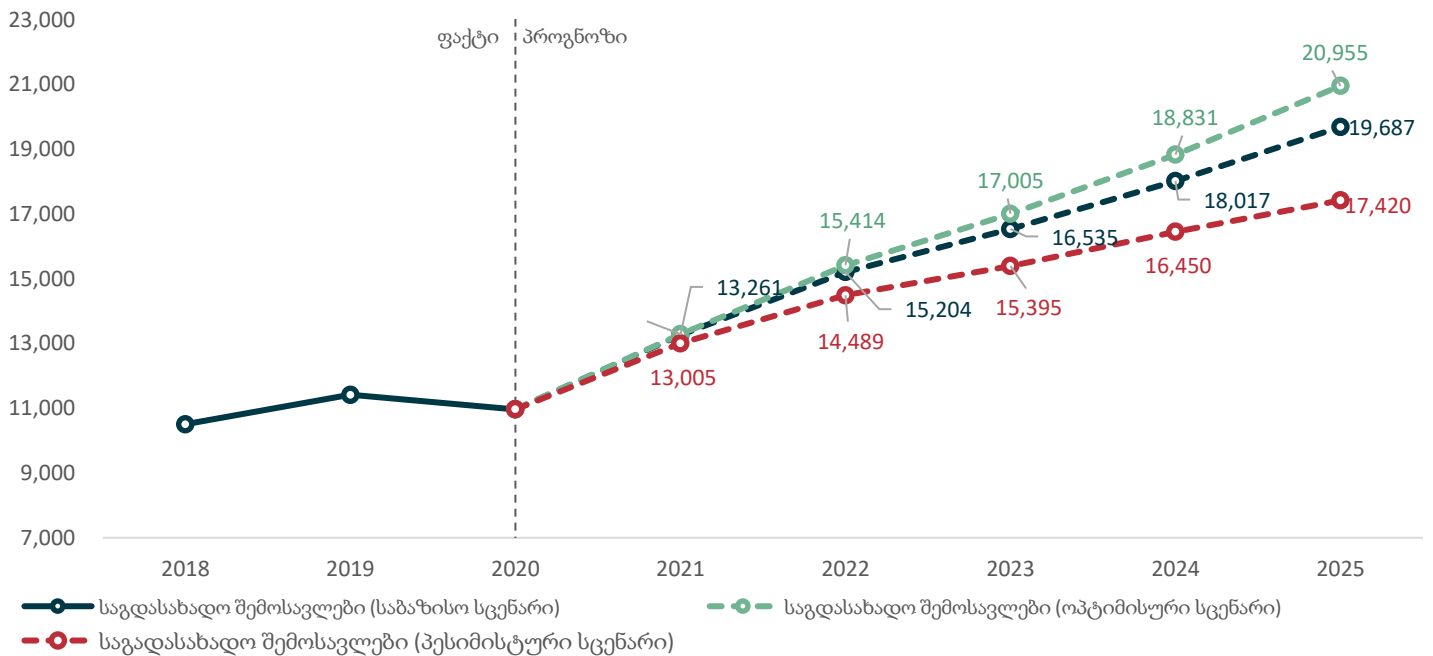
პესიმისტური და ოპტიმისტური სცენარები აგებულია იმ დაშვებით, რომ მთავრობის ხარჯვითი პოლიტიკა წარიმართება ისე, როგორც მთავრობის მიერ წარმოდგენილ ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებშია ასახული. საბიუჯეტო ოფისის ოპტიმისტური სცენარი მოიცავს მთავრობის ოპტიმისტურ ხარჯვით პოლიტიკას, ხოლო პესიმისტურ სცენარში მთავრობის პესიმისტური სცენარით გათვალისწინებული ხარჯვითი პოლიტიკაა გათვალისწინებული¹².

¹² „საქართველოს 2022 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე თანდართულ 2022-2025წწ. ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტით წარმოდგენილი საპროგნოზო მაჩვენებლები.

6.2 ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები

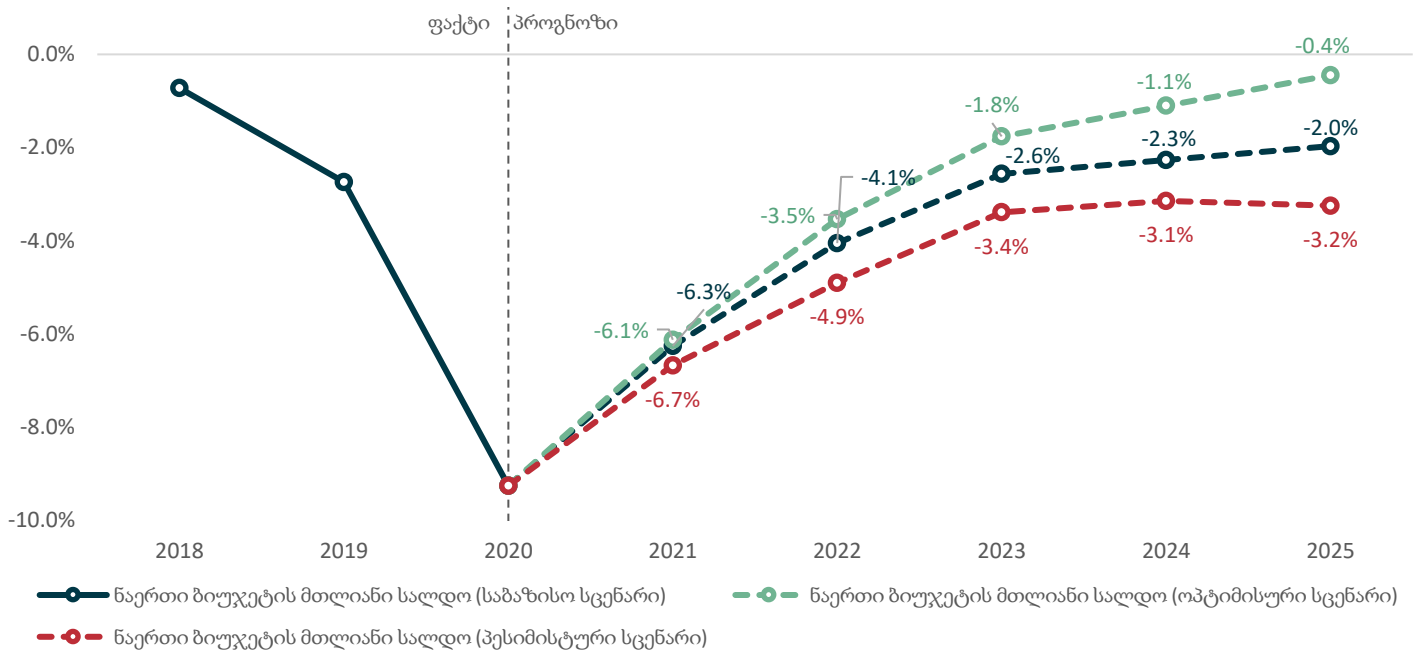
რაც შეეხება ეკონომიკურ სცენარებს სექტორების მიხედვით:

მაღალი ეკონომიკური ზრდა და ფასების მაღალი დონე განაპირობებს იმას, რომ საბაზისო სცენართან შედარებით იზრდება გადასახადების დასაბეგრი ბაზა და, შესაბამისად, ბიუჯეტში მობილიზებული გადასახადები, ხოლო უარყოფითი სცენარის განვითარების შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ გადასახადების მოცულობა საბაზისო პროგნოზთან შედარებით შემცირდება.

დიაგრამა 24: საგადასახადო შემოსავლები (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

ასევე აღსანიშნავია, რომ საბიუჯეტო ოფისის სცენარების მიხედვით განსხვავებულ საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზთან ერთად, ხარჯებში გათვალისწინებულია მთავრობის მიერ წარმოდგენილ შესაბამის ოპტიმისტურ და პესიმისტურ სცენარებში ასახული ხარჯების მოცულობები. ეს ყოველივე პირდაპირ აისახება ნაერთი ბიუჯეტის დეფიციტის ცვლილებაზე, რომელიც განსხვავდება როგორც საბიუჯეტო ოფისის საბაზისო პროგნოზებისაგან, ისე მთავრობის ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარებისაგან (იხ. დანართები 7 და 8).

დიაგრამა 25: ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

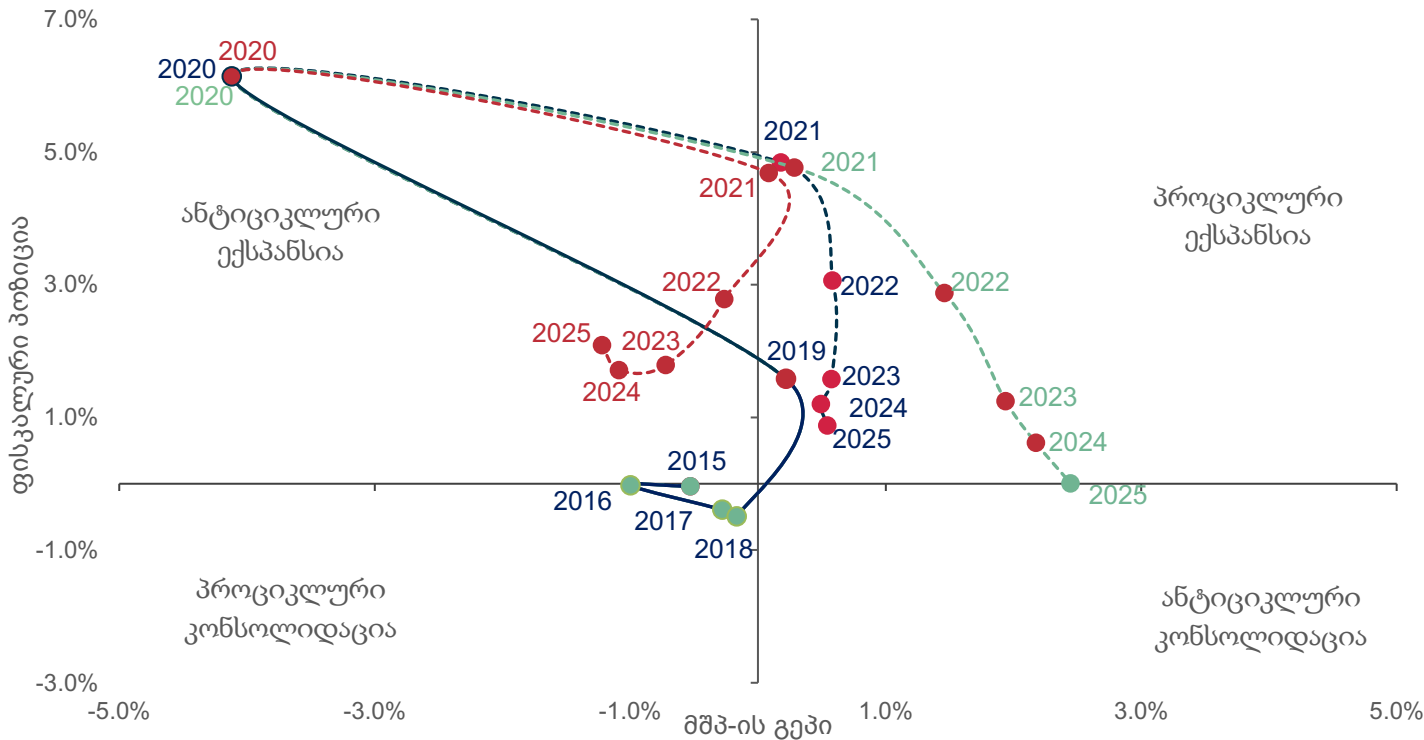
ოპტიმისტური სცენარის მიხედვით მოსალოდნელია, რომ ნაერთი ბიუჯეტის უარყოფითი მთლიანი სალდო 2022 წელს შენარჩუნდება 3%-იან ნიშნულზე მაღლა და მხოლოდ 2023 წელს ჩამოსცდება ამ ნიშნულს. შემდგომში თანდათან შემცირდება და უკვე 2025 წლისათვის მისი მშპ-სთან შეფარდება უმნიშვნელოდ უარყოფითი იქნება (-0.4%). რაც შეეხება ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტს, 2022 წლისათვის -3.5%-ს გაუტოლდება, ხოლო შემდეგ წლებში შემცირებას დაიწყებს და 2023 წლიდან მუდმივად 3%-ის ქვემოთ იქნება.

მეორე მხრივ, პესიმისტური სცენარის განვითარების შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ როგორც მიმდინარე წელს, ასევე საშუალოვადიანი პერიოდის განმავლობაში ნაერთი ბიუჯეტის უარყოფითი მთლიანი სალდო მუდმივად 3%-ზე მეტი იქნება და 2022-2025 წლებში საშუალოდ -3.7%-ს გაუტოლდება. იგივე ტენდენცია ექნება ერთიანი ბიუჯეტის დეფიციტსაც, იგი 2022 წლიდან შემცირებას დაიწყებს, თუმცა საშუალოვადიან პერიოდში მუდმივად მშპ-ს 3.0%-ზე მეტი შენარჩუნდება.

აგრეთვე, მნიშვნელოვანია ცვლილების დაშვების პირობებში თუ რა მიმართულების იქნება არსებული ფისკალური პოლიტიკა მთავრობის ხარჯების სხვადასხვა სცენარის შესაბამისად: ეკონომიკური ციკლების დაბალანსებისა და შესუსტების (ანტიციკლური), თუ პირიქით - გაძლიერების (პროციკლური) მიმართულებით.

ოპტიმისტური სცენარის თანახმად, 2021-2024 წელს ფისკალური პოზიცია (ბიუჯეტის ციკლურად კორექტირებული პირველადი მთლიანი სალდო უარყოფითი ნიშნით) დადებითი იქნება (ექსპანსია), რაც ნიშნავს, რომ ადგილი აქვს მთავრობის მხრიდან ეკონომიკის სტიმულირებას (ექსპანსია). აღნიშნულ პერიოდში ეკონომიკა პოტენციურზე მეტად ძლიერდება და მთავრობის აღნიშნული ფისკალური პოლიტიკა ციკლის მიმართულებით მოქმედებს, რაც არის პროციკლური ექსპანსია. ხოლო 2025 წელს ფისკალური პოლიტიკა კვლავ ციკლის საწინააღმდეგოდ მოქმედებს, მაშინ როდესაც წარმოების რეალური დონე აჭარბებს პოტენციურს, მთავრობა ამცირებს დეფიციტს, ანუ ადგილი აქვს ანტიციკლურ კონსოლიდაციას.

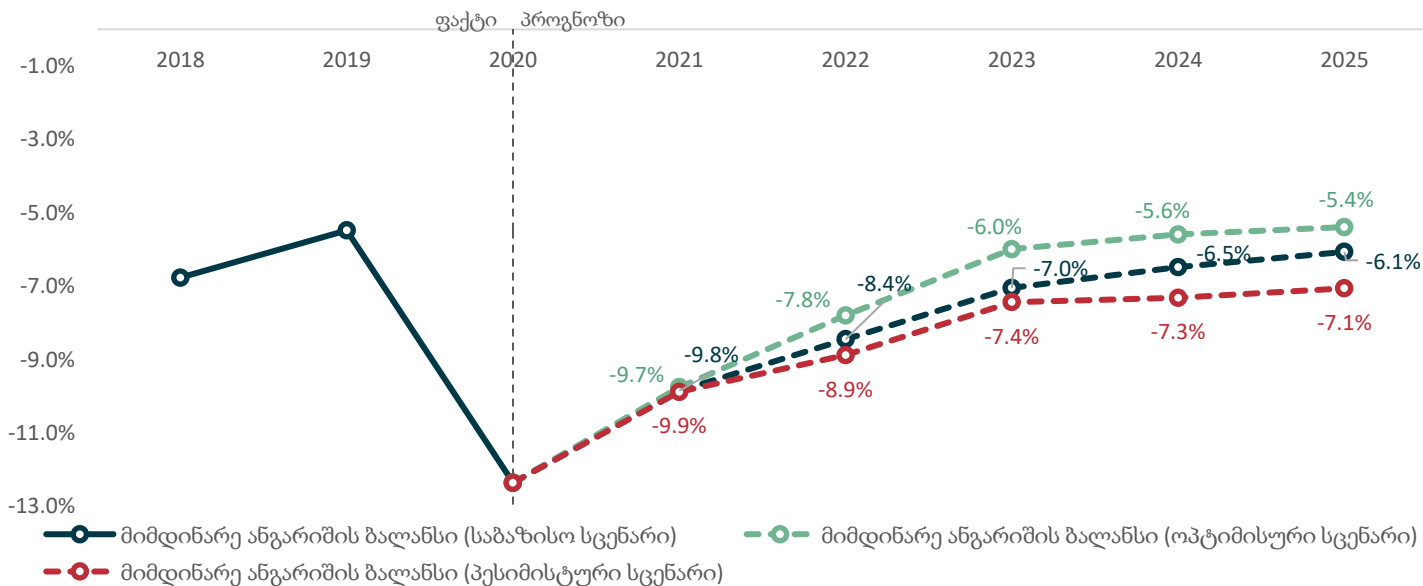
რაც შეეხება პესიმისტურ სცენარს, ფისკალური პოზიცია დადებითია მთელი საშუალოვადიანი პერიოდის განმავლობაში (ექსპანსია). შესაბამისად, ფისკალური პოლიტიკა ანტიციკლური ეკონომიკის შენელებისას 2022-2025 წლებში. ამ პერიოდში მთავრობის მხრიდან ადგილი აქვს ანტიციკლურ ექსპანსიას.

დიაგრამა 26: ფისკალური პოზიცია (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

რაც შეეხება საგარეო სექტორს, ოპტიმისტური სცენარის შემთხვევაში, 2021 წელს მოსალოდნელია როგორც ექსპორტის, ასევე - იმპორტის უფრო მეტად ზრდა, თუმცა საშუალოვადიან პერიოდში მნიშვნელოვანი ეკონომიკური გამოცოცხლების ფონზე უფრო სწრაფად აღდგება ტურისტული სექტორი, რაც საბაზისო სცენართან შედარებით გააუმჯობესებს სავაჭრო ბალანსს. ამავე დროს, მოსალოდნელია, რომ შეიცვლება საგადასახდელო ბალანსის სხვადასხვა კომპონენტიც, რაც აისახება როგორც მიმდინარე ანგარიშის, ასევე - კაპიტალის და ფინანსური ანგარიშის სტრუქტურაზე.

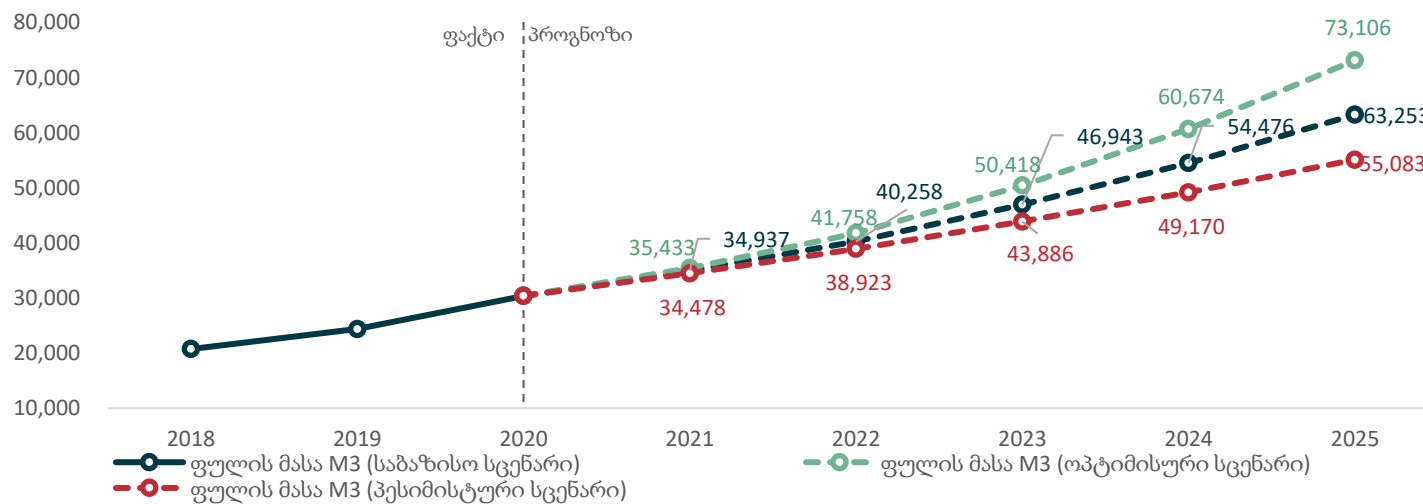
პესიმისტური სცენარის განვითარება და ეკონომიკური აქტივობის შემცირება უკავშირდება საგარეო ვაჭრობის შემცირებას და, აგრეთვე, საგადასახდელო ბალანსის განსხვავებულ სტრუქტურას.

დიაგრამა 27: მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (საბაზო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

აღსანიშნავია, რომ ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები ითვალისწინებს მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის პერმანენტულ შემცირებას, თუმცა განსხვავებული ტემპებით. პესიმისტური სცენარი 2022-2025 წლებში მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს საშუალოდ 7.7%-ის ფარგლებში პროგნოზირებს, ხოლო ოპტიმისტური კი 6.2%-ის ფარგლებში. 2025 წლისთვის ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის შეფარდება მშპ-სთან შესაბამისად -5.4% და -7.1% იქნება.

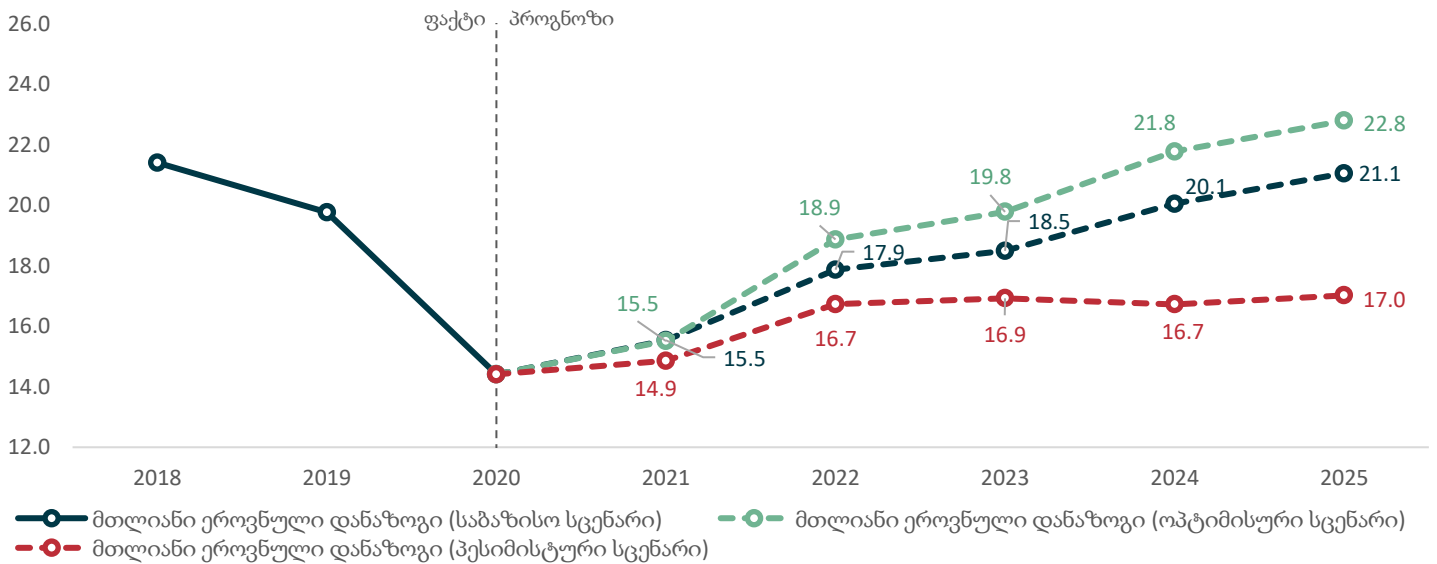
მონეტარული სექტორის აქტივობაც პირდაპირაა დაკავშირებული ეკონომიკური განვითარების ტენდენციებთან: მაღალი აქტივობის პირობებში მოსალოდნელია, რომ გაიზრდება მიმოქცევაში არსებული ფული, აგრეთვე, ეროვნული ბანკისა და სხვა დეპოზიტური კორპორაციების საშინაო და უცხოური აქტივები. თავის მხრივ, პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში მოსალოდნელია, რომ ეროვნული ბანკისა და კომერციული ბანკების როგორც აქტივები, ასევე - პასივები საბაზისო სცენართან შედარებით დაიკლებს.

დიაგრამა 28: ფულის მასა M3 (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

ოპტიმისტური სცენარის პირობებში M3 ფულის მასის ოდენობა ყოველთვის აჭარბებს საბაზისო სცენარის შესაბამის მაჩვენებელს, ხოლო პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში M3 აგრეგატის მოცულობა ნაკლებია საბაზისო სცენარის შესაბამის მაჩვენებელზე.

ეკონომიკაში არსებული ტენდენციების გათვალისწინებით, მოსალოდნელია, რომ შეიცვლება როგორც შიდა ეკონომიკური აქტივობების სტრუქტურა და მიმართულებები, ასევე - საგარეო სექტორის ტენდენციებიც. ამ ყოველივეს კომპლექსურად აღწერისთვის მნიშვნელოვანია, თუ როგორ შეიცვლება ქვეყნის მთლიანი დანაზოგი.

დიაგრამა 29: მთლიანი ეროვნული დანაზოგი, % მშპ-სთან (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური სცენარები).

ოპტიმისტური სცენარის მიხედვით, საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის შიდა (მთლიანი ეროვნული) დანაზოგები უფრო მეტად იზრდება საბაზისო სცენართან შედარებით. ამ პერიოდში შემცირებული საგარეო დანაზოგის (მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი) პარალელურად მთლიანი დანაზოგების¹³ ზრდის და საბაზისო სცენართან შედარებით გაზრდილი ინვესტიციების დაფინანსების მთავარი წყარო შიდა დანაზოგები იქნება.

თავის მხრივ, პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში, რომელიც ნაკლებ საბიუჯეტო შემოსავლებს (შესაბამისად ნაკლებ სამთავრობო დანაზოგს) და მცირედით მეტ მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს (შესაბამისად მეტ საგარეო დანაზოგს) გულისხმობს, 2021 წლისათვის ეროვნული დანაზოგი საბაზისო სცენართან შედარებით მცირედით მცირდება. საშუალოვადიან პერიოდში პესიმისტური სცენარის შემთხვევაში დანაზოგების ძირითადი წყარო კვლავ საგარეო დანაზოგებია, რაც გულისხმობს იმას, რომ მთლიანი დანაზოგის ფორმირებისათვის მნიშვნელოვანი ხდება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის ზრდა და იგი ინვესტიციების მნიშვნელოვანი წყარო ხდება.

¹³ მთლიანი დანაზოგი არის ქვეყნის შიდა (მთლიანი ეროვნული) დანაზოგისა და მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის სხვაობა

დანართი 1: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2021-2025 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)¹⁴

	2018 ფაქტი	2019 ფაქტი	2020 ფაქტი	2021 PBO მოსალოდნელი	2022 PBO პროგნოზი	2023 PBO პროგნოზი	2024 PBO პროგნოზი	2025 PBO პროგნოზი
რეალური სექტორი	%-ული ზრდა							
რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი	4.8%	5.0%	-6.2%	9.8%	5.6%	5.3%	5.1%	5.2%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	2.6%	4.9%	5.2%	9.4%	4.7%	2.9%	3.1%	3.1%
მშპ დეფლატორი	4.4%	5.2%	6.9%	9.9%	6.1%	4.4%	4.2%	4.0%
ნომინალური მშპ								
მილიონი ლარი	44,599	49,253	49,407	59,672	66,753	73,412	80,376	87,920
მილიონი აშშ დოლარი	17,597	17,471	15,888	18,470	21,183	23,852	26,109	28,715
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე								
ლარი	11,968	13,239	13,293	16,004	17,903	19,689	21,557	23,580
დოლარი	4,722	4,696	4,275	4,954	5,681	6,397	7,003	7,701
	% მშპ-სთან							
აბსორბცია	110.6	109.0	118.6	116.3	113.8	110.9	109.6	109.1
მომხმარება	82.5	83.7	92.4	90.9	87.5	85.3	83.1	82.0
კერძო	75.2	76.7	84.9	83.8	81.5	79.0	77.0	76.1
სახელმწიფო	7.3	7.0	7.6	7.1	6.0	6.3	6.1	6.0
ინვესტიციები	28.1	25.3	26.2	25.4	26.3	25.5	26.5	27.1
კერძო	21.7	17.3	17.6	17.7	18.3	19.2	20.1	20.7
სახელმწიფო	6.4	8.0	8.6	7.7	8.0	6.4	6.4	6.4
მთლიანი ეროვნული დანაზოგი	21.4	19.8	14.4	15.5	17.9	18.5	20.1	21.1
კერძო	16.2	14.9	15.5	14.9	14.4	15.0	16.2	16.9
სახელმწიფო	5.2	4.9	-1.1	0.7	3.5	3.5	3.8	4.1

ფისკალური სექტორი¹⁵	მლნ ლარი							
შემოსავლები და გრანტები	11,822	12,907	12,407	14,824	16,555	18,008	19,504	21,179
საგადასახადო შემოსავლები	10,506	11,418	10,964	13,261	15,204	16,535	18,017	19,687
პირდაპირი გადასახადები	4,540	4,593	4,433	5,199	6,155	6,577	7,322	8,231
არაპირდაპირი გადასახადები	5,966	6,825	6,531	8,062	9,049	9,958	10,695	11,456
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	12,351	14,464	17,189	19,039	19,559	20,142	21,576	23,160

¹⁴ ხარჯების, არაფინანსური აქტივების და ნომინალური ვალის მთავრობის პროგნოზი გულისხმობს „საქართველოს 2022 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე თანდართულ 2022-2025წწ. ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტით წარმოდგენილ საპროგნოზო მარჩვენებლებს.

¹⁵ ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდოს გარდა ყველა ინდიკატორი წარმოდგენს ნაერთი ბიუჯეტის მარჩვენებელს

მიმდინარე ხარჯები	9,493	10,519	12,960	14,419	14,229	15,468	16,427	17,551
არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,858	3,945	4,229	4,620	5,330	4,674	5,149	5,609
საოპერაციო სალდო	2,329	2389	-553	405	2,326	2,540	3,077	3,628
მთლიანი სალდო	-323	-1,350	-4,574	-3,735	-2,704	-1,884	-1,822	-1,731
მთვარობის ვალი	17,349	19,916	29,654	31,179	34,298	36,292	38,222	39,718
საგარეო	14,098	15,750	23,467	25,341	27,206	27,860	28,351	28,406
საშინაო	3,251	4,166	6,186	5,838	7,091	8,431	9,871	11,311
მოდულიცირებული მთლიანი სალდო	-1,016	-1,019	-4,596	-3,680	-2,779	-2,019	-1,957	-1,866
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-305	-1,297	-4,451	-3,731	-2,678	-1,881	-1,775	-1,694
	% მშპ-სთან							
შემოსავლები და გრანტები	26.5%	26.2%	25.1%	24.8%	24.8%	24.5%	24.3%	24.1%
საგადასახადო შემოსავლები	23.6%	23.2%	22.2%	22.2%	22.8%	22.5%	22.4%	22.4%
პირდაპირი გადასახადები	10.2%	9.3%	9.0%	8.7%	9.2%	9.0%	9.1%	9.4%
არაპირდაპირი გადასახადები	13.4%	13.9%	13.2%	13.5%	13.6%	13.6%	13.3%	13.0%
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	27.7%	29.4%	34.8%	31.9%	29.3%	27.4%	26.8%	26.3%
მიმდინარე ხარჯები	21.3%	21.4%	26.2%	24.2%	21.3%	21.1%	20.4%	20.0%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	6.4%	8.0%	8.6%	7.7%	8.0%	6.4%	6.4%	6.4%
საოპერაციო სალდო	5.2%	4.9%	-1.1%	0.7%	3.5%	3.5%	3.8%	4.1%
მთლიანი სალდო	-0.7%	-2.7%	-9.3%	-6.3%	-4.1%	-2.6%	-2.3%	-2.0%
მთვარობის ვალი	38.9%	40.4%	60.0%	52.2%	51.4%	49.4%	47.6%	45.2%
საგარეო	31.6%	32.0%	47.5%	42.5%	40.8%	38.0%	35.3%	32.3%
საშინაო	7.3%	8.5%	12.5%	9.8%	10.6%	11.5%	12.3%	12.9%
მოდულიცირებული მთლიანი სალდო	-2.3%	-2.1%	-9.3%	-6.2%	-4.2%	-2.7%	-2.4%	-2.1%
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-0.7%	-2.6%	-9.0%	-6.3%	-4.0%	-2.6%	-2.2%	-1.9%

მონეტარული სექტორი

%-ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული

წმინდა უცხოური აქტივები	-0.4%	-0.7%	1.9%	2.4%	3.6%	3.9%	4.0%	3.9%
წმინდა საშინაო აქტივები	46.9%	50.2%	59.6%	56.1%	56.7%	60.0%	63.8%	68.0%
ფართო ფული M3	46.5%	49.5%	61.5%	58.5%	60.3%	63.9%	67.8%	71.9%
ფართო ფული M2	21.7%	23.3%	27.6%	27.2%	29.9%	32.3%	34.2%	36.0%

საგარეო სექტორი

%-ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	-6.8%	-5.5%	-12.4%	-9.8%	-8.4%	-7.0%	-6.5%	-6.1%
სავაჭრო ბალანსი	-10.6%	-8.9%	-19.1%	-16.3%	-13.8%	-10.9%	-9.7%	-9.2%
ოფიციალური საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	3,290	3,506	3,911	4,168	4,552	4,775	5,106	5,610
იმპორტის ჯერადი	3.7	3.8	5.2	4.6	4.4	4.2	4.0	3.8
წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები (მლნ აშშ დოლარი)	394	450	889	464	909	1,179	1,266	1,369

დანართი 2: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2021-2025 წლებისთვის (ოპტიმისტური სცენარი)¹⁶

	2018 ფაქტი	2019 ფაქტი	2020 ფაქტი	2021 PBO მოსალოდნელი	2022 PBO პროგნოზი	2023 PBO პროგნოზი	2024 PBO პროგნოზი	2025 PBO პროგნოზი
რეალური სექტორი	%-ული ზრდა							
რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი	4.8%	5.0%	-6.2%	10.7%	7.8%	7.6%	7.4%	7.7%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	2.6%	4.9%	5.2%	9.7%	6.3%	4.9%	5.3%	5.6%
მშპ დეფლატორი	4.4%	5.2%	6.9%	10.5%	8.2%	5.9%	5.8%	5.5%
ნომინალური მშპ								
მილიონი ლარი	44,599	49,253	49,407	60,521	70,494	80,358	91,342	103,809
მილიონი აშშ დოლარი	17,597	17,471	15,888	18,737	22,370	26,109	29,668	33,900
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე								
ლარი	11,968	13,239	13,293	16,232	18,906	21,552	24,498	27,842
დოლარი	4,722	4,696	4,275	5,025	6,000	7,003	7,957	9,092
	% მშპ-სთან							
აბსორბცია	110.6	109.0	118.6	116.1	112.7	109.5	108.7	108.1
მოხმარება	82.5	83.7	92.4	90.8	86.1	83.7	81.4	80.0
კერძო	75.2	76.7	84.9	83.8	80.4	78.0	76.0	74.9

¹⁶ ხარჯების, არაფინანსური აქტივების და ნომინალური ვალის მთავრობის პროგნოზი გულისხმობს „საქართველოს 2022 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე თანდართულ 2022-2025წწ. ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტით წარმოდგენილ საპროგნოზო მარჯვენებლებს.

სახელმწიფო	7.3	7.0	7.6	7.0	5.7	5.7	5.4	5.1
ინვესტიციები	28.1	25.3	26.2	25.3	26.7	25.8	27.3	28.2
კერძო	21.7	17.3	17.6	17.6	19.1	20.0	21.7	22.8
სახელმწიფო	6.4	8.0	8.6	7.6	7.6	5.8	5.6	5.4
მთლიანი ეროვნული დანაზოგი	21.4	19.8	14.4	15.5	18.9	19.8	21.8	22.8
კერძო	16.2	14.9	15.5	14.8	15.3	16.0	17.5	18.1
სახელმწიფო	5.2	4.9	-1.1	0.7	3.6	3.7	4.3	4.7

ფისკალური სექტორი	მლნ ლარი							
	შემოსავლები და გრანტები	11,822	12,907	12,407	14,851	16,765	18,478	20,318
საგადასახადო შემოსავლები	10,506	11,418	10,964	13,289	15,414	17,005	18,831	20,955
პირდაპირი გადასახადები	4,540	4,593	4,433	5,208	6,238	6,758	7,641	8,743
არაპირდაპირი გადასახადები	5,966	6,825	6,531	8,080	9,176	10,247	11,190	12,212
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	12,351	14,464	17,189	19,039	19,559	20,142	21,576	23,160
მიმდინარე ხარჯები	9,493	10,519	12,960	14,419	14,229	15,468	16,427	17,551
არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,858	3,945	4,229	4,620	5,330	4,674	5,149	5,609
საოპერაციო სალდო	2,329	2389	-553	432	2,536	3,010	3,891	4,895
მთლიანი სალდო	-323	-1,350	-4,574	-3,708	-2,494	-1,414	-1,008	-464
მთავრობის ვალი	17,349	19,916	29,654	31,179	34,298	36,292	38,222	39,718
საგარეო	14,098	15,750	23,467	25,341	27,206	27,860	28,351	28,406
საშინაო	3,251	4,166	6,186	5,838	7,091	8,431	9,871	11,311
მოდულიცირებული მთლიანი სალდო	-1,016	-1,019	-4,596	-3,653	-2,569	-1,549	-1,143	-599
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-305	-1,297	-4,451	-3,703	-2,468	-1,412	-960	-426
	% მშპ-სთან							
შემოსავლები და გრანტები	26.5%	26.2%	25.1%	24.5%	23.8%	23.0%	22.2%	21.6%
საგადასახადო შემოსავლები	23.6%	23.2%	22.2%	22.0%	21.9%	21.2%	20.6%	20.2%
პირდაპირი გადასახადები	10.2%	9.3%	9.0%	8.6%	8.8%	8.4%	8.4%	8.4%
არაპირდაპირი გადასახადები	13.4%	13.9%	13.2%	13.4%	13.0%	12.8%	12.3%	11.8%
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	27.7%	29.4%	34.8%	31.5%	27.7%	25.1%	23.6%	22.3%
მიმდინარე ხარჯები	21.3%	21.4%	26.2%	23.8%	20.2%	19.2%	18.0%	16.9%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	6.4%	8.0%	8.6%	7.6%	7.6%	5.8%	5.6%	5.4%
საოპერაციო სალდო	5.2%	4.9%	-1.1%	0.7%	3.6%	3.7%	4.3%	4.7%

მთლიანი სალდო	-0.7%	-2.7%	-9.3%	-6.1%	-3.5%	-1.8%	-1.1%	-0.4%
მთავრობის ვალი	38.9%	40.4%	60.0%	51.5%	48.7%	45.2%	41.8%	38.3%
საგარეო	31.6%	32.0%	47.5%	41.9%	38.6%	34.7%	31.0%	27.4%
საშინაო	7.3%	8.5%	12.5%	9.6%	10.1%	10.5%	10.8%	10.9%
მოდიფიცირებული მთლიანი სალდო	-2.3%	-2.1%	-9.3%	-6.0%	-3.6%	-1.9%	-1.3%	-0.6%
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-0.7%	-2.6%	-9.0%	-6.1%	-3.5%	-1.8%	-1.1%	-0.4%

მონეტარული სექტორი

%-ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული

წმინდა უცხოური აქტივები	-0.4%	-0.7%	1.9%	2.4%	3.6%	3.9%	3.9%	3.8%
წმინდა საშინაო აქტივები	46.9%	50.2%	59.6%	56.1%	55.7%	58.8%	62.5%	66.6%
ფართო ფული M3	46.5%	49.5%	61.5%	58.5%	59.2%	62.7%	66.4%	70.4%
ფართო ფული M2	21.7%	23.3%	27.6%	27.2%	29.6%	32.0%	33.8%	35.7%

საგარეო სექტორი

%-ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	-6.8%	-5.5%	-12.4%	-9.7%	-7.8%	-6.0%	-5.6%	-5.4%
სავაჭრო ბალანსი	-10.6%	-8.9%	-19.1%	-16.0%	-12.7%	-9.5%	-8.7%	-8.2%
ოფიციალური საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	3,290	3,506	3,911	4,241	4,741	5,106	5,551	6,088
იმპორტის ჯერადი	3.7	3.8	5.2	4.6	4.2	3.8	3.4	3.0
წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები (მლნ აშშ დოლარი)	394	450	889	705	1,114	1,244	1,440	1,476

დანართი 3: საბიუჯეტო ოფისის დეტალური მაკროეკონომიკური პროგნოზები 2021-2025 წლებისთვის (პესიმისტური სცენარი)¹⁷

	2018 ფაქტი	2019 ფაქტი	2020 ფაქტი	2021 PBO მოსალოდნელი	2022 PBO პროგნოზი	2023 PBO პროგნოზი	2024 PBO პროგნოზი	2025 PBO პროგნოზი
რეალური სექტორი	%-ული ზრდა							
რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი	4.8%	5.0%	-6.2%	8.8%	3.4%	3.1%	2.7%	2.7%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	2.6%	4.9%	5.2%	9.1%	3.4%	1.9%	2.2%	2.2%
მშპ დეფლატორი	4.4%	5.2%	6.9%	9.4%	4.2%	3.1%	2.8%	2.6%
ნომინალური მშპ								
მილიონი ლარი	44,599	49,253	49,407	58,890	63,372	67,315	71,073	74,912
მილიონი აშშ დოლარი	17,597	17,471	15,888	18,224	20,110	21,870	23,090	24,471
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე								
ლარი	11,968	13,239	13,293	15,794	16,996	18,054	19,062	20,091
დოლარი	4,722	4,696	4,275	4,888	5,393	5,866	6,193	6,563
	% მშპ-სთან							
აბსორბცია	110.6	109.0	118.6	116.5	114.7	112.0	110.5	110.3
მოხმარება	82.5	83.7	92.4	91.7	89.1	87.6	86.5	86.2
კერძო	75.2	76.7	84.9	84.5	82.8	80.7	79.6	79.2
სახელმწიფო	7.3	7.0	7.6	7.2	6.3	6.8	6.9	7.0
ინვესტიციები	28.1	25.3	26.2	24.7	25.6	24.4	24.0	24.1
კერძო	21.7	17.3	17.6	17.0	17.7	18.5	18.4	18.7
სახელმწიფო	6.4	8.0	8.6	7.7	7.9	5.8	5.6	5.4
მთლიანი ეროვნული დანაზოგი	21.4	19.8	14.4	14.9	16.7	16.9	16.7	17.0
კერძო	16.2	14.9	15.5	14.6	14.2	14.8	14.6	15.2
სახელმწიფო	5.2	4.9	-1.1	0.3	2.5	2.1	2.1	1.8
ფისკალური სექტორი	მლნ ლარი							
შემოსავლები და გრანტები	11,822	12,907	12,407	14,568	15,840	16,868	17,937	18,911
საგადასახადო შემოსავლები	10,506	11,418	10,964	13,005	14,489	15,395	16,450	17,420
პირდაპირი გადასახადები	4,540	4,593	4,433	5,160	5,899	6,244	6,740	7,183
არაპირდაპირი გადასახადები	5,966	6,825	6,531	7,845	8,590	9,151	9,710	10,236

¹⁷ ხარჯების, არაფინანსური აქტივების და ნომინალური ვალის მთავრობის პროგნოზი გულისხმობს „საქართველოს 2022 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე თანდართულ 2022-2025წწ. ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტით წარმოდგენილ საპროგნოზო მარკენებლებს.

ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა	12,351	14,464	17,189	18,978	19,247	19,399	20,423	21,595
მიმდინარე ხარჯები	9,493	10,519	12,960	14,419	14,229	15,468	16,427	17,551
არაფინანსური აქტივების ზრდა	2,858	3,945	4,229	4,559	5,018	3,931	3,996	4,044
საოპერაციო სალდო	2,329	2389	-553	149	1,611	1,400	1,510	1,360
მთლიანი სალდო	-323	-1,350	-4,574	-3,930	-3,107	-2,281	-2,236	-2,434
მთავრობის ვალი	17,349	19,916	29,654	31,179	34,298	36,292	38,222	39,718
საგარეო	14,098	15,750	23,467	25,341	27,206	27,860	28,351	28,406
საშინაო	3,251	4,166	6,186	5,838	7,091	8,431	9,871	11,311
მოდულიცირებული მთლიანი სალდო	-1,016	-1,019	-4,596	-3,875	-3,182	-2,416	-2,371	-2,569
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-305	-1,297	-4,451	-3,926	-3,081	-2,278	-2,188	-2,396
	% მშპ-სთან							
შემოსავლები და გრანტები	26.5%	26.2%	25.1%	24.7%	25.0%	25.1%	25.2%	25.2%
საგადასახადო შემოსავლები	23.6%	23.2%	22.2%	22.1%	22.9%	22.9%	23.1%	23.3%
პირდაპირი გადასახადები	10.2%	9.3%	9.0%	8.8%	9.3%	9.3%	9.5%	9.6%
არაპირდაპირი გადასახადები	13.4%	13.9%	13.2%	13.3%	13.6%	13.6%	13.7%	13.7%
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების წმინდა ზრდა	27.7%	29.4%	34.8%	32.2%	30.4%	28.8%	28.7%	28.8%
მიმდინარე ხარჯები	21.3%	21.4%	26.2%	24.5%	22.5%	23.0%	23.1%	23.4%
არაფინანსური აქტივების წმინდა ზრდა	6.4%	8.0%	8.6%	7.7%	7.9%	5.8%	5.6%	5.4%
საოპერაციო სალდო	5.2%	4.9%	-1.1%	0.3%	2.5%	2.1%	2.1%	1.8%
მთლიანი სალდო	-0.7%	-2.7%	-9.3%	-6.7%	-4.9%	-3.4%	-3.1%	-3.2%
მთავრობის ვალი	38.9%	40.4%	60.0%	52.9%	54.1%	53.9%	53.8%	53.0%
საგარეო	31.6%	32.0%	47.5%	43.0%	42.9%	41.4%	39.9%	37.9%
საშინაო	7.3%	8.5%	12.5%	9.9%	11.2%	12.5%	13.9%	15.1%
მოდულიცირებული მთლიანი სალდო	-2.3%	-2.1%	-9.3%	-6.6%	-5.0%	-3.6%	-3.3%	-3.4%
ერთიანი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო	-0.7%	-2.6%	-9.0%	-6.7%	-4.9%	-3.4%	-3.1%	-3.2%

მონეტარული სექტორი

%-ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული

წმინდა უცხოური აქტივები	-0.4%	-0.7%	1.9%	2.1%	3.1%	3.5%	3.6%	3.7%
წმინდა საშინაო აქტივები	46.9%	50.2%	59.6%	56.4%	58.3%	61.7%	65.5%	69.8%
ფართო ფული M3	46.5%	49.5%	61.5%	58.5%	61.4%	65.2%	69.2%	73.5%

ფართო ფული M2	21.7%	23.3%	27.6%	27.2%	30.1%	32.6%	34.5%	36.4%
საგარეო სექტორი	% -ად მშპ-სთან, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული							
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი	-6.8%	-5.5%	-12.4%	-9.9%	-8.9%	-7.4%	-7.3%	-7.1%
სავაჭრო ბალანსი	-10.6%	-8.9%	-19.1%	-16.4%	-14.7%	-12.0%	-10.5%	-10.3%
ოფიციალური საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	3,290	3,506	3,911	4,105	4,286	4,513	4,719	5,036
იმპორტის ჯერადი	3.7	3.8	5.2	4.6	4.4	4.3	4.3	4.2
წმინდა კერძო კაპიტალური და ფინანსური ნაკადები (მლნ აშშ დოლარი)	394	450	889	426	739	822	920	974

დანართი 4: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2021 წლისთვის (საბაზისო სცენარი)

	2021 წელი			
	ოქტომბერი 2021		ივლისი 2021	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	9.5%	9.8%	7.7%	8.0%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	8.9%	9.4%	6.5%	7.4%
მშპ დეფლატორი	8.0%	9.9%	7.5%	7.4%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	58,428	59,672	57,201	57,345
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	12,922	13,261	12,922	13,176
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	5,392	5,199	5,393	5,083
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	7,530	8,062	7,529	8,093
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-3,980	-3,735	-3,980	-3,908
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-9.0%	-9.8%	-10.4%	-10.5%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-15.8%	-16.3%	-17.5%	-16.5%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	29.9%	31.0%	22.0%	24.2%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	18.3%	20.2%	15.5%	14.9%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	4,614	4,168	4,223	4,039
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	35,395	34,937	38,205	35,854
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	16,268	16,217	17,553	16,479

დანართი 5: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2022-2023 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)

	2022 წელი				2023 წელი			
	ოქტომბერი 2021		ივლისი 2021		ოქტომბერი 2021		ივლისი 2021	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	6.0%	5.6%	6.3%	5.5%	5.5%	5.3%	6.2%	5.6%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	4.5%	4.7%	3.5%	4.1%	3.0%	2.9%	3.0%	3.3%
მშპ დეფლატორი	4.5%	6.1%	4.5%	4.8%	3.0%	4.4%	3.5%	4.3%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	64,721	66,753	63,541	63,331	70,329	73,412	69,843	69,738
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	15,193	15,204	14,931	14,742	16,499	16,535	16,484	16,561
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	6,575	6,155	6,496	5,958	7,166	6,577	7,192	6,694
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	8,618	9,049	8,435	8,785	9,333	9,958	9,292	9,867
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-2,777	-2,704	-2,661	-2,976	-1,943	-1,884	-1,958	-1,948
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-8.3%	-8.4%	-9.6%	-9.9%	-7.1%	-7.0%	-8.3%	-7.7%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-13.0%	-13.8%	-17.2%	-15.0%	-9.6%	-10.9%	-16.1%	-12.4%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	19.6%	23.5%	22.8%	17.8%	18.1%	16.5%	21.4%	16.6%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	12.6%	16.2%	19.5%	13.3%	9.6%	9.9%	16.2%	10.5%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	5,168	4,552	5,026	4,383	5,685	4,775	5,830	4,629
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	41,458	40,258	45,602	41,033	48,264	46,943	53,739	47,186
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	19,182	19,945	21,258	19,897	22,490	23,721	25,441	23,809

დანართი 6: ძირითადი მაკროეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზების ცვლილება, 2024-2025 წლებისთვის (საბაზისო სცენარი)

	2024 წელი				2025 წელი			
	ოქტომბერი 2021		ივლისი 2021		ოქტომბერი 2021		ივლისი 2021	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	5.2%	5.1%	5.5%	5.4%	5.2%	5.2%	4.9%	4.9%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	3.0%	3.1%	3.0%	3.0%	3.0%	3.1%	3.0%	3.0%
მშპ დეფლატორი	3.0%	4.2%	3.0%	4.1%	3.0%	4.0%	3.0%	3.9%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	76,205	80,376	75,895	76,538	82,573	87,920	82,002	83,434
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	17,882	18,017	17,882	18,076	19,446	19,687	19,446	19,617
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	7,788	7,322	7,823	7,483	8,486	8,231	8,523	8,313
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	10,094	10,695	10,059	10,594	10,960	11,456	10,923	11,305
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-1,914	-1,822	-1,914	-1,837	-1,914	-1,731	-1,914	-1,854
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-6.7%	-6.5%	-7.1%	-5.9%	-5.6%	-6.1%	-5.1%	-4.9%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-8.7%	-9.7%	-14.9%	-10.5%	-7.2%	-9.2%	-13.0%	-9.1%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	11.2%	15.8%	20.4%	20.5%	11.4%	17.9%	20.2%	20.9%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	8.9%	12.3%	15.5%	14.9%	8.2%	15.7%	14.5%	16.5%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	6,197	5,106	6,763	4,921	6,692	5,610	7,777	5,270
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	55,778	54,476	61,938	54,393	64,462	63,253	70,352	62,387
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	26,191	27,465	29,828	27,973	30,502	31,693	34,503	32,117

დანართი 7: ოპტიმისტური პროგნოზების შედარება, 2021-2025 წლებისთვის¹⁸

	2021		2022		2023		2024		2025	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	10.3%	10.7%	6.3%	7.8%	5.9%	7.6%	5.4%	7.4%	5.2%	7.7%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	9.4%	9.7%	4.9%	6.3%	3.3%	4.9%	3.2%	5.3%	3.1%	5.6%
მშპ დეფლატორი	8.5%	10.5%	4.9%	8.2%	3.3%	5.9%	3.2%	5.8%	3.1%	5.5%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	59,127	60,521	65,932	70,494	72,126	80,358	78,454	91,342	85,092	103,809
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	13,051	13,289	15,411	15,414	16,841	17,005	18,327	18,831	19,949	20,955
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	5,444	5,208	6,677	6,238	7,326	6,758	8,000	7,641	8,732	8,743
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	7,607	8,080	8,734	9,176	9,515	10,247	10,327	11,190	11,217	12,212
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-3,851	-3,708	-2,559	-2,494	-1,601	-1,414	-1,469	-1,008	-1,411	-464
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-8.2%	-9.7%	-7.9%	-7.8%	-6.9%	-6.0%	-6.4%	-5.6%	-5.5%	-5.4%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-15.1%	-16.0%	-12.8%	-12.7%	-9.9%	-9.5%	-8.9%	-8.7%	-7.6%	-8.2%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	34.7%	34.3%	19.2%	32.7%	18.2%	27.6%	11.9%	24.4%	11.0%	26.8%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	20.5%	22.3%	13.6%	22.3%	10.6%	19.0%	9.5%	21.4%	8.3%	24.1%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	4,614	4,241	5,168	4,741	5,685	5,106	6,197	5,551	6,692	6,088
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	36,242	35,433	42,935	41,758	50,629	50,418	58,921	60,674	68,166	73,106
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	16,627	16,448	19,813	20,876	23,508	25,716	27,554	30,895	32,120	37,020

¹⁸ ცხრილში მოცემული მონაცემები წარმოადგენს 2021 წლის ოქტომბერში საბიუჯეტო ოფისის და მთავრობის მიერ გაკეთებული ოპტიმისტური სცენარების საპროგნოზო მაჩვენებლების შედარებას

დანართი 8: პესიმისტური პროგნოზების შედარება, 2021-2025 წლებისთვის¹⁹

	2021		2022		2023		2024		2025	
	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი	მთავრობა	საბიუჯეტო ოფისი
რეალური მშპ (%-ული ზრდა)	9.0%	8.8%	4.1%	3.4%	3.8%	3.1%	3.9%	2.7%	4.0%	2.7%
სამომხმარებლო ფასების ინფლაცია	8.8%	9.1%	3.8%	3.4%	2.0%	1.9%	2.2%	2.2%	2.5%	2.2%
მშპ დეფლატორი	7.9%	9.4%	3.8%	4.2%	2.0%	3.1%	2.2%	2.8%	2.5%	2.6%
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	58,107	58,890	62,788	63,372	66,478	67,315	70,590	71,073	75,249	74,912
საგადასახადო შემოსავლები (მლნ ლარი)	12,861	13,005	14,881	14,489	15,756	15,395	16,729	16,450	17,881	17,420
პირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	5,367	5,160	6,485	5,899	6,865	6,244	7,283	6,740	7,782	7,183
არაპირდაპირი გადასახადები (მლნ ლარი)	7,494	7,845	8,396	8,590	8,891	9,151	9,446	9,710	10,099	10,236
ნაერთი ბიუჯეტის მთლიანი სალდო (მლნ ლარი)	-3,980	-3,930	-2,777	-3,107	-1,943	-2,281	-1,914	-2,236	-1,914	-2,434
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-9.3%	-9.9%	-9.2%	-8.9%	-7.6%	-7.4%	-7.1%	-7.3%	-5.9%	-7.1%
სავაჭრო ბალანსი (%-ად მშპ-სთან)	-16.1%	-16.4%	-13.6%	-14.7%	-9.7%	-12.0%	-8.4%	-10.5%	-6.6%	-10.3%
ექსპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	27.9%	28.5%	13.9%	16.1%	15.3%	12.2%	8.6%	8.8%	9.4%	8.6%
იმპორტი (%-ული ცვლილება წინა წელთან, აშშ დოლარი)	17.3%	18.3%	8.5%	11.1%	5.6%	6.3%	5.8%	5.6%	5.6%	7.7%
საერთაშორისო რეზერვები (მლნ აშშ დოლარი)	4,575	4,105	4,969	4,286	5,247	4,513	5,551	4,719	5,862	5,036
ფულის მასა M3 (მლნ ლარი)	34,947	34,478	38,797	38,923	42,870	43,886	47,587	49,170	53,123	55,083
ფულის მასა M2 (მლნ ლარი)	16,077	16,005	18,040	19,106	20,154	21,964	22,613	24,537	25,503	27,299

¹⁹ ცხრილში მოცემული მონაცემები წარმოადგენს 2021 წლის ოქტომბერში საბიუჯეტო ოფისის და მთავრობის მიერ გაკეთებული პესიმისტური სცენარების საპროგნოზო მაჩვენებლების შედარებას